

S. J. Bolton
Obětina

S. J. Bolton
Obětina

2014

Copyright © 2008 by S. J. Bolton
Translation © 2014 by Martin Verner
Cover design © 2014 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

Z anglického originálu SACRIFICE,
vydaného nakladatelstvím Transworld Publishers, Londýn 2009,
přeložil Martin Verner
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Světlana Pavlíková
Korektura: Milena Nečadová
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Jiří Ryška
Ilustrace obálky: Emil Křížka
Grafické zpracování obálky: Rajka Marišinská
Vydání druhé, v elektronické verzi první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v listopadu 2014

ISBN 978-80-7498-036-7

Pro Andrewa, pro něhož není nic nemožné;
a pro Hala, který z toho vždy něco vytěží.

Autorská poznámka

Obětina je dílo imaginace inspirované shetlandskými legendami. Ačkoliv jsem kvůli autentičnosti použila běžná shetlandská příjmení, ani jedné postavě nebyla předlohou skutečná osoba, ať živá, či mrtvá. Nemocnice Franklin Stone Hospital nemá připomínat Gilbert Bain a popisovaný ostrov Tronal ve skutečnosti neexistuje.

Nemám ani žádný opodstatněný důvod si myslet, že jakákoliv událost popisovaná v mé knize se na Shetlandských ostrovech kdy udála.

Za některých nocí jsou vlci tiší a vyje jen měsíc.

George Carlin

1

Pohled na mrtvolu mě neděsí. Co mě vyděsilo, byly souvislosti.

My, co si vyděláváme na živobytí díky zranitelnosti lidského těla, přijímáme všudypřítomnou smrt téměř jako nezbytnou podmínku a součást naší práce. Pro většinu lidí je chvíle, kdy duše opouští pozemskou tělesnou schránku tvořenou kostmi, svaly, tukem a šlachami, obestřena zástěrkou tajemna. Avšak pro nás je záležitost smrti a rozkladu pozvolna, ale systematicky odhalována už od prvních lekcí anatomie a od prvních návštěv v místnosti lesknoucí se chirurgickou ocelí, kde se pod bílými rubáši rýsují obrysy lidských těl.

Za ta léta jsem viděla už tolik smrti – rozpitvanou, páchnoucí, propíchanou, zváženou a prozkoumanou, někdy jsem smrt dokonce slyšela (nezvučný, šeplavý zvuk těl, v nichž se mění obsah tekutin) –, že to ani nedokážu spočítat. Se smrtí jsem byla prostě dokonale obeznámena a nikdy jsem nečekala, že odněkud vyskočí a udělá: baf!

Někdo se mě jednou během přestávky na oběd zeptal, co bych dělala, kdybych se setkala tváří v tvář s oživlou mrtvolou. Věděla jsem, jak to ten člověk myslí, a sám se hned rozesmál, jen co vypustil ta hloupá slova z úst. Odpověděla jsem mu, že nevím, ale od té doby na to čas od času myslím. Co bych dělala, kdyby na mě odněkud vybafl umrlec? Probudily by se ve mně profesionální návyky a začala bych mu zkoumat puls, hodnotit jeho tělesný stav a okolnosti, za nichž se objevil, nebo bych prostě jen zaječela a dala se na útěk?

A pak nastal den, kdy jsem to zjistila.

V okamžiku, kdy jsem nasedala do malého bagru, který jsem si ráno vypůjčila, se rozpršelo. Drobné dešťové kapky byly zatím spíš příjemné, ale pohled na temná mračna na obloze nevěstil jen nevinnou jarní přehrádku. Byl sice začátek května, ale tady vysoko na severu se prudký liják dostavoval ještě skoro každý den. Blesklo mi hlavou, že bagrování za mokra může být nebezpečné, ale i tak jsem nastartovala motor.

Jamie ležel na boku necelých dvacet metrů ode mne směrem do svahu. Obě pravé nohy – přední i zadní – volně spočívaly na zemi. Levý pár trčel strnule od těla a kopyta se vznášela asi třicet centimetrů nad trávnickem. Kdyby spal, byla by jeho poloha komická; u mrtvého vypadala groteskně. Kolem hlavy a řiti mu bzučela mračna much. Rozkladný proces začíná v okamžiku smrti a mně bylo jasné, že uvnitř Jamieho už nabral na obrátkách. Neviditelné bakterie požíraly jeho vnitřnosti. Mouchy nakladly vajíčka, během několika hodin se vylíhnou larvy a začnou provrtávat tkáň. Všechno završovala první vrána, která se usadila na nedalekém plotě a těkala pohledem mezi mnou a Jamieem.

Ten zpropadený pták si dělá zálusk na jeho oči, napadlo mě. Na Jamieho překrásné laskavé oči. Nebyla jsem si jistá, jestli ho dokážu sama pohřbit, ale nevydržela bych jen tak sedět a sledovat, jak vrány a červi proměňují mého nejoddanějšího přítele ve zdechlinu.

Pravou rukou jsem povolila škrticí klapku, abych přidala motoru na obrátkách. Cítila jsem, jak hydraulika se strojem cukla a oběma rukama jsem uchopila řídicí páky. Bagr vyrazil vpřed a klestil si cestu do svahu.

Zatímco jsem se blížila ke strmější části, rychle jsem uvažovala. Budu potřebovat vyhloubit velkou jámu, nejméně dva, možná dva a půl metru hlubokou. Jamie byl pěkně rostlý kůň, sto šedesát pět centimetrů v kohoutku, přiměřeně dlouhý. Musím vybagrovat čtvercovou jámu o straně přibližně dvě stě padesát centimetrů, navíc v docela příkrém svahu. Při dané hloubce to je pořádné množství zeminy, podmínky nejsou ideální a já nejsem žádná zdatná bagristka; po dvacetiminutovém školení na pozemku půjčovny si se strojem sotva dokážu poradit. Duncan se měl vrátit během následujících čtyřiaadvaceti hodin, uvažovala jsem tedy, jestli by přeci jen nebylo lepší se vším na něj počkat. Vrána na plotě zakrálala a přískokem se přisunula trochu blíž. Zařala jsem zuby a opět zatáhla za obě páky.

Z výběhu na mě hleděli Charles a Henry, ušlechtilé hlavy se smutným pohledem v očích měli svěšené přes plot. Někteří lidé tvrdí, že koně jsou hloupá stvoření. Nevěřte tomu! Tihle noblesní tvorové mají duši a Charles s Henrym cítili mou bolest, když jsem se s bagrem sunula blíž a blíž k Jamiemu.

Dva metry od něj jsem zastavila a seskočila. Poklekla jsem k němu a pohladila ho po černé hřívě. Některé mouchy měly

tolik slušnosti, že se stáhly do patřičné vzdálenosti. Před deseti lety, kdy byl Jamie ještě mladý kuň a já pracovala jako sekundární lékařka u St. Mary, mi moje životní láska – alespoň tehdy jsem si to myslela – dala kopačky. Se zlomeným srdcem jsem se vydala k rodičům na jejich farmu ve Wiltshireu, kde byl Jamie ustájený. Když zaslechl auto, vystrčil hlavu z boxu. Šla jsem rovnou k němu a hladila ho po nose. Dokonce mi dovolil, abych si o něj opřela hlavu. Trvalo to půl hodiny, nos měl smáčený mými slzami, ale nehnul se ani o píd. Kdyby to bylo fyzicky možné, vzal by mě do náručí a konejšil.

Jamie, můj krásný Jamie, rychlý jako vítr a silný jako lev. Jeho velké laskavé srdce už ale dotlouklo a jediné, co jsem pro něj mohla udělat, bylo vykopat mu zatraceně velkou jámu.

Znovu jsem nasedla do bagru, zvedla hydraulické rameno a zaryla lžici do země. Podařilo se mi ji z poloviny naplnit, což nebylo špatné. Otočila jsem rameno do strany, vyprázdnila lžici a celý manévr jsem zopakovala. Tentokrát jsem naplnila lžici tmavě hnědou půdou až po okraj. Když jsme sem s Duncanem přijeli poprvé, dělal si legraci, že kdyby přišel o práci, bude se živit těžbou rašeliny. Ta pokrývala náš pozemek do hloubky kolísající mezi jedním až třemi metry, a přestože jsem měla bagr, nebyla to jednoduchá práce.

Hloubila jsem dál.

Asi po hodině se naplnila předzvěst, kterou slibovaly dešťové mraky. Vrána to vzdala a já jsem měla jámu vykopanou do hloubky sto osmdesáti centimetrů. Zanořila jsem lžici, zabrała, ale ucítila jsem, že se o něco zachytila. Podívala jsem se dolů, ale ve výhledu mi překáželo rameno bagru. Jako z udělání byla teď všude kolem spousta bláta. Něco tam dole vadilo.

Vysypala jsem lžíci a zvedla rameno do výšky. Pak jsem vylezla z kabiny a šla až k okraji jámy. Ze země čouhal velký, do látky zabalený předmět, působením rašeliny celý zhnědlý. Lžíce bagru ho z poloviny vyhrabala. Už jsem chtěla seskočit dolů, když jsem si uvědomila, že parkuji velmi blízko okraje výkopu a rašelina – teď už hodně mokrá – se z boků sama drolí.

Hloupý nápad. Nechtěla jsem skončit lapená v díře, zmáčená deštěm a zavalená zeminou, s jedenapůltunovým bagrem navrch. Vlezla jsem zpátky do kabiny, couvla o čtyři metry a znovu se vrátila k jámě.

A skočila jsem dolů.

Den náhle ztichl a potměněl. Nefičelo tu, dokonce i déšť se zdál být mírnější – řekla bych, že nahoře ho poháněl hlavně vítr. Neslyšela jsem ani šumění příboje z nedaleké zátoky, ani občasné vrčení motoru. Stála jsem v díře, odříznutá od světa, a moc se mi to nezamlouvalo.

Látka byla lněná, její textura je nezaměnitelná. Ačkoliv byla prosáklá a obarvená okolní hnědou půdou, dokázala jsem rozeznat jednotlivé pásy. Podle roztřepených okrajů jsem vypožorovala, že předmět je omotaný v pravidelných pruzích, asi třicet centimetrů širokých. Ovíjely jej jako mimořádně velký obvaz. Konec zámotku byl poměrně široký, pak se výrazně zužoval, ale dole se zase rozšířil. Ze země té věci vyčníval asi metr, zbytek zůstával stále zahrabaný.

Místo činu, blesko mi hlavou; to se mi ještě nestalo. Ničeho se nedotýkej, uvědom příslušné orgány, napovídal mi vnitřní hlas.

Vzpamatuj se, odpověděla jsem si. Přece nebudeš volat policii, aby si přišla prohlédnout nějaký balík se starým harampádím nebo pochovaného domácího mazlíka.

Stála jsem po kotníky v blátě a rychle jsem zapadala hlouběji. Déšť mi stékal po vlasech a kapal do očí. Pohlédla jsem na nebe a viděla, že šedé mraky ještě potemněly. V téhle roční době tady slunce nezapadá před desátou večer, ale pochybovala jsem, že se dnes ještě ukáže. Znovu jsem se zadívala pod nohy. Jestli je to pes, musel být pěkně velký.

Snažila jsem se vyvarovat myšlenek na egyptské mumie, ale to, co jsem zatím vyhrabala, nepochybně připomínalo lidské tělo, které kdosi velmi pečlivě zabalil. Dával by si někdo takovou práci s balením, kdyby šlo o starou veteš? S milovaným psem možná, až na to, že tohle tvar psa vůbec nepřipomínalo. Zkusila jsem vsunout prsty mezi pruhy obvodu. Byly pevně utažené a pochopila jsem, že bez nože se neobejdu. To znamenalo, že se musím vydat do domu.

Vylézt z díry se ukázalo mnohem obtížnější než skočit dolů. Při třetím pokusu, kdy jsem opět sklouzla na dno, jsem pocítila záchvěv paniky. Blesklo mi hlavou, že jsem si vykopala hrob, ale ukázalo se, že je už obsazený. V tu chvíli mi to však nepřipadalo moc vtipné. Při čtvrtém pokusu jsem už vyskočila dost vysoko, vyškrábala jsem se přes okraj a rozběhla se k domu. U zadních dveří jsem si uvědomila, že mám holínky pokryté mokrou hnědočernou rašelinou a že se mi večer určitě nebude chtít vytírat podlahu v kuchyni. O kus dál jsme měli malou kůlnu. Zamířila jsem k ní. Uvnitř jsem si zula holínky a obula staré sportovní boty, našla zahradnickou lopatku a vrátila se do domu.

První, na co mi v kuchyni padl zrak, byl telefon. Otočila jsem se k němu zády a v zásuvce jsem našla zubatý nůž na zeleninu. Pak jsem se vydala zpět k... *pohřebišti.*

Je to jen jáma, opravila jsem se odhodlaně. Pouhá jáma.

Když jsem opět seskočila dolů, sedla jsem si na bobek a poměrně dlouho jsem na svůj objev hleděla. Měla jsem zvláštní pocit, že se vydávám na cestu vedoucí do neprobádaných končin, a jakmile učiním první krok, obrátí mi to život vzhůru nohama, a rozhodně ne k lepšímu. Dokonce jsem uvažovala, že vylezu, jámu zase zahrabu, hrob pro Jamieho vykopu o kus dál a nikomu neřeknu, co jsem viděla. Seděla jsem a přemýšlela, dokud jsem celá zdřevěnělá neprokřehla, takže jsem se musela začít hýbat. V tu chvíli jsem sáhla po lopatce.

Půda byla měkká a nemusela jsem kopat moc dlouho, abych odkryla dalších pětadvacet centimetrů zámotku. Pak jsem ho uchopila za nejširší část a zvolna zatáhla. S jemným mlasknutím vyklouzl na povrch.

Přistoupila jsem k té části kokonu, kterou jsem odhalila jako první. Škubla jsem lněnou látku, abych ji trochu uvolnila. Pak jsem do mezery vsunula špičku nože a levou rukou pevně sevřela střenku. Šmikla jsem vzhůru.

Spatřila jsem lidskou nohu.

Nevyjekla jsem. Vlastně jsem se usmála. Když jsem odstranila lněný proužek, můj tísnivý pocit totiž vystřídala úleva: musela jsem vykopat nějakou starou krejčovskou pannu, protože lidská kůže nemůže mít takovou barvu, jakou jsem viděla před sebou. Zhluboka jsem si oddychla a dala se do smíchu.

Ten mě však vzápětí přešel.

Kůže měla totiž naprosto stejný odstín jako lněná látka, do níž byla zabalená, a jako rašelina, v níž ležela. Natáhla jsem ruku a na nohu sáhla. Byla neuvěřitelně ledová, ale bezpochyby organického původu. Zlehka jsem po ní přejížděla prsty. Pod kůží jsem zřetelně cítila kosterní stavbu, mozoly

na drobném chodidle, ostrůvek tvrdší kůže na patě. Jednalo se o skutečnou tkáň, jen mohutně prosáklou a obarvenou tmavohnědou rašelinou.

Chodidlo bylo o trochu menší než moje, nehty upravené. Kotník vypadal štíhle. Objevila jsem ženu. Odhadovala jsem, že jí mohlo být mezi dvaceti až třiceti.

Pohlédla jsem na zbytek těla zabalený do lněné látky. V místech, kde jsem tušila hrudník, byla velká skvrna, zhruba okrouhlá, o průměru asi pětatřiceti centimetrů. Měla ještě tmavší, téměř černou barvu. Buď ji takhle zvláště obarvilo něco v půdě, nebo svůj odstín získala ještě před tím, než bylo tělo pohřbeno.

Opravdu jsem netoužila vidět víc; bylo mi jasné, že musím zavolat příslušné orgány, aby se celé záležitosti ujaly. Ale nějak mi to nedalo a chtěla jsem vědět, co je pod tmavou skvrnou. Párala jsem látku dál. Pět, deset, patnáct centimetrů. Odhrnula jsem cípy a nahlédla pod ně.

Ani teď jsem nevyjekla. Na nejistých nohou, které jako by mi ani nepatřily, jsem couvala, dokud jsem nenarazila na stěnu jámy. Pak jsem se obrátila a odrazila se s takovou silou, jako by mi šlo o život. Když jsem se vyškrábala nahoru, zaskočil mě pohled na mrtvého koně, ležícího jen pár metrů ode mne. Úplně jsem na Jamieho zapomněla. Ale vrána nikoliv. Seděla koni na hlavě a zuřivě do ní klovala. Náhle provinile zvedla hlavu; a pak se na mě ušklíbala. Přísahám. Ze zobáku jí koukal kus lesknoucí se hmoty, z níž kapala krev: Jamieho oko.

A tehdy jsem zaječela.

■

Obětina

Seděla jsem u Jamieho a čekala. Pořád přšelo a já byla promoklá na kůži, ale bylo mi to jedno. V jedné z našich kůlen jsem našla starý zelený plátěný stan a přehodila jsem ho přes Jamieho. Jen hlavu jsem nechala koukat. Můj ubohý věrný kůň se dneska pohřbu nedočká. Hladila jsem ho po krásně lesklé srsti a z hřívý splétala copy. Prakticky jsem držela stráž u dvou zesnulých.

Když jsem se už nevydržela dívat na Jamieho, zvedla jsem hlavu a zahleděla se přes mořskou zátoku Tresta Voe. Zátoky, které vypadají jako zatopená údolí, jsou na tomhle konci světa běžnou tváří krajiny. Desítky se jich tu zakusují do pobřeží a třepí ho, jako by šlo o jemné hedvábí. Není v mých silách vystihnout slovy mnohotvárnost, s jakou se kroutí a zařezávají do pevniny, ale z vrcholku kopce za naším domem je vidět, jak úzkou zátoku zakončenou písečným pásem následuje nevelký kopcovitý výběžek, který střídá další voda. Kdybych byla dost vysoko a panovalo by jasné počasí, naskýtal by se mi stále stejný obraz, kam až oko dohlédne. Teprve u vod Atlantského oceánu skaliska svůj boj konečně vzdávají.

Žijí na Shetlandských ostrovech, pravděpodobně nejoblehlejší a nejméně známé součásti Británie. Shetlandy tvoří stovka ostrovů rozestá zhruba ve vzdálenosti sto padesáti kilometrů na severovýchod od nejsevernějšího výběžku Skotska. Asi patnáct z nich je obydlených lidmi; na všech ale žijí papuchalkové, různé druhy racků a další podobní představitelé divoké fauny.

Z hlediska sociálního, ekonomického i historického jsou ostrovy zvláštní; z hlediska zeměpisného jsou doslova bizarní. Když jsme sem s Duncanem přijeli poprvé, Duncan mě k sobě přivinul a zašeptal, že před dávnými věky tu mohutné

ledovce a žulové skalní masivy svedly lítou bitvu. Shetlandy – se svými podmořskými jeskyněmi, zátokami a bouřemi omílanými útesy – jsou jejím důsledkem. Tehdy se mi ten příběh líbil, ale teď si myslím, že se Duncan mýlil. Mám za to, že bitva ještě neskončila. Vlastně si někdy říkám, že Shetlandy a jejich obyvatelé po dlouhá staletí bojující s větrem a mořem... prohrávají.

Trvalo jim to dvacet minut. Jako první vjel na náš dvůr bílý vůz s typickým modrým pruhem a keltským znakem na předním blatníku doprovázeným sloganem *Sloužit a chránit* ve staré galštině. Policejní vůz následovalo velké černé auto s pohonem na všechna čtyři kola a novotou zářící nablýskaný stříbrný sporták značky Mercedes. Z policejního vozu vystoupili dva uniformovaní policisté, ale za mnou se vydala skupinka tvořená osazenstvem zbylých dvou aut.

Řidička mercedesu vypadala na policistku až příliš křečce. Měla velice tmavé vlasy, které jí dosahovaly k ramenům a z obou stran jí lemovaly tvář. Když přišla blíž, všimla jsem si, že má jemné rysy, hnědozelené oči a dokonalou pleť odstínu bílé kávy s drobnými pihami v okolí nosu. Na nohou nové zelené holínky, nad nimi kalhoty vojenského střihu se zvýšeným pasem a voskovanou bundu bez jediné poskvrnky. V uších se jí blýskaly zlaté náušnice a kolem pravého zápěstí chrastilo několik náramků.

Za ní kráčel muž, jenž vystoupil z auta s pohonem na všechna čtyři kola. Zdál se obrovský, měřil jistě sto osmdesát pět, spíš ale sto devadesát centimetrů a byl velice rozložitý

v ramenou. I on měl na sobě bundu z voskovaného plátna a zelené holínky, ale ty jeho byly odřené a vypadaly nejméně deset let staré. Měl husté rezavě plavé vlasy, ošlehanou tvář s popraskanými žilkami svědčící o tom, že tráví spoustu času venku, a velké mozolnaté ruce. Vypadal jako farmář. Když došli až ke mně, vstala jsem a kusem plátna jsem zakryla Jamiemu hlavu. Ať si každý říká, co chce, podle mě mají i koně právo na důstojné zacházení.

„Tora Guthriová?“ zeptal se muž, který se zastavil dva metry ode mne a shlížel na mohutnou, plátnem zakrytou věc u mých nohou.

„Ano,“ odpověděla jsem teprve poté, co zvedl oči a po-díval se na mne. „Ale myslím, že vás bude zajímat spíš tohle.“ Ukázala jsem na jámu. Žena už stála u okraje a nahlížela dolů. Všimla jsem si, že na dvůr mezitím dorazila další dvě policejní auta.

Policista-farmář udělal dva kroky a postavil se vedle ženy na okraj jámy. Nakoukl dolů a pak se otočil ke mně.

„Jsem detektiv inspektor Andy Dunn z policejního okrsku Sever,“ představil se. „Tohle je detektiv seržant Dana Tullochová. Odvede vás teď dovnitř.“

„Asi před šesti měsíci,“ řekla jsem a přemýšlela, kdy už se přestanu třeštit.

Byly jsme v kuchyni. Seržantka Tullochová a já jsme seděly u borovicového stolu, uniformovaná policistka stála v rohu místnosti. Za normálních okolností je kuchyně tím nejteplejším místem v domě, dnes jsem ale měla pocit, že

tomu tak není. Seržantka si sice rozepnula knoflík u krku, ale bundu si nesundala. Nemohla jsem jí to mít za zlé, avšak pohled na navlečenou policejní důstojnici mě zrovna dvakrát nerozehřál. Ani druhá žena si neodložila, ale alespoň nám udělala kafe. Horký hrnek v dlaních mi trochu pomohl.

Aniž by se dovolila, zapojila Tullochová do zásuvky tenký notebook, a zatímco mi kladla otázky, zapisovala si odpovědi rychlostí, kterou by před padesáti lety vyhrála všechny soutěže v psaní na stroji.

Byly jsme uvnitř už třicet minut. Dovolily mi, abych si převlékla promočené oblečení. Vlastně na tom trvaly. Všechno, co jsem měla na sobě, mi odebraly, zabalily a odnesly do policejních vozů. Naopak mi nedovolily, abych se osprchovala, i když jsem měla ruce zamazané od rašeliny a hlínu pod nehty. Z místa, kde jsem seděla, jsem neměla výhled na dvůr, ale slyšela jsem, že přijelo několik dalších aut.

Už potřetí – a do stále únavnějších podrobností – jsem popisovala události posledních hodin. Teď se konečně zdálo, že se změnil okruh otázek. „Pět nebo šest měsíců,“ zopakovala jsem. „Přestěhovali jsme se sem vloni začátkem prosince.“

„Proč?“ zeptala se seržantka. Znovu jsem si všimla, že mluví s měkkým přízvukem lidí z východního pobřeží. Nepocházela ze Shetland.

„Nádherná příroda a vysoká životní úroveň,“ odpověděla jsem a přemýšlela, čím mě tak popuzuje. Neměla jsem žádný konkrétní důvod, proč si na ni stěžovat: byla vlídná, i když trochu odtažitá; profesionální, i když trochu chladná. Vyjadřovala se mimořádně úsporně; z jejích úst neuniklo jediné zbytečné slůvko. Já jsem naopak mluvila až moc a každou minutou jsem byla podrážděnější. Tahle drobná hezká žena

ve mně vzbuzovala dojem, že jsem příliš velká, špatně oblečená, špinavá a každopádně něčím vinna.

„A je to jedno z nejbezpečnějších míst v celé Velké Británii,“ dodala jsem a přiměla se k úsměvu. „Alespoň tak to stálo v inzerátu na práci.“ Naklonila jsem se k ní blíž. Jen ke mně zvedla oči.

„Vzpomínám si, že mi to přišlo trochu zvláštní,“ nenechala jsem se odradit. „Chci říct, že když měníte místo, obvykle vás zajímá něco jiného, ne? Jestli je práce dobře placená, na kolik dnů dovolené máte nárok, jaká je pracovní doba, kolik stojí bydlení a jestli jsou poblíž dobré školy. Ale ptáte se na bezpečnost? Kolik lidí si položí tuhle otázku? Naopak to člověka přiměje začít o tom pochybovat.“

Seržantka Tullochová oplývala takovou schopností sebeovládání, o které jsem si já mohla nechat jen zdát. Sklopila oči ke svému hrníčku, jehož se zatím ani nedotkla. Pak ho zvedla, obezřetně z něj usrkla a znovu jej odložila. Na okraji zanechala otisk rtěnky. Připadalo mi to tak osobní, jako by po sobě neuklidila; jako by odhodila obal od tamponu na koberec uprostřed obývacího pokoje.

Detektiv seržant Tullochová mě pozorovala. V jejích očích jsem zahlédla něco, co jsem si neuměla přesně vyložit. Buď jsem ji pobavila, nebo naštvála.

„Můj manžel se zabývá logistikou lodní přepravy,“ řekla jsem. „Pracoval pro Baltic Exchange v Londýně. Vloni zhruba v polovině roku dostal nabídku na práci tady nahoře. Byla tak zajímavá, že ji nemohl odmítnout.“

„Pro vás to byla ovšem trochu změna, že? Z jižní Anglie je to sem kus cesty.“

Sklopila jsem hlavu. Musela jsem přiznat, že má prav-

du. Od úrodné a vlídné anglické krajiny protkané kopci, kde jsem vyrostla, to byl kus cesty; kus cesty to byl i z prašného a hlučného Londýna, kde jsme s Duncanem žili a pracovali posledních pět let; a daleko to bylo také od rodičů, bratrů, přátel – pokud nepočítám svého věrného koně. Ano, z domova to sem byla velice dlouhá cesta.

„Pro mě snad,“ připustila jsem konečně. „Duncan je zdejší. Vyrostl na Unstu.“

„Krásný ostrov. Tenhle dům je váš?“

Přikývla jsem. Dům objevil Duncan během jedné z mnoha loňských cest, kdy sem jezdil dojednávat podrobnosti svého nového zaměstnání. Díky svěřeneckému fondu, který se mu otevřel dovršením třicátých narozenin, jsme ani nemuseli žádat o hypotéku. Dům jsem poprvé uviděla, až když už byl náš a přijeli jsme sem v doprovodu stěhovacích vozů. Ocitla jsem se ve velkém, zhruba sto let starém kamenném stavení. Obrovská výsuvná okna mířila k zálivu Tresta Voe, zadní pak k weisdaleským pahorkům. Když svítlo slunce (a věřte mi, že i tady někdy svítí), výhled stál za to. Kolem se rozkládala spousta pastvin pro koně a v domě bylo pro dva lidi místa habaděj. A třeba i pro víc, kdyby měl časem někdo přibýt...

„Od koho jste dům koupili?“

Věcnost otázky mě vytrhla ze snění. „Vlastně ani nevím,“ přiznala jsem.

Neřekla ani slovo, jen povytáhla obočí. Vlastně to nebylo poprvé. Uvažovala jsem, jestli jde o nějakou vyšetřovací techniku: mluv co nejmíň, ať žvaní podezřelý. V tu chvíli jsem si uvědomila, že mě vyšetřuje jako podezřelou v souvislosti s vraždou. A také to, že je možné být zároveň vystrašená, naštvaná a pobavená.

„Vyjednal to můj manžel,“ řekla jsem.

Obočí zůstalo povytažené.

„Řešila jsem své pracovní záležitosti v Londýně,“ dodala jsem, aby si nemyslela, že patřím mezi ten typ žen, co nechává všechny finanční starosti výhradně na mužích. I když přesně taková jsem. „Vím ale, že docela dlouho v domě nikdo nebydlel. Když jsme se přistěhovali, bylo to tady dost zpustlé.“

Rozhlédla se po mé nepříliš nablýskané kuchyni a pak se znovu zadívala na mne.

„A předchozí majitelé byli celkem důvěryhodní. Myslím, že měli co do činění s církví.“ Moc mě to nezajímalo. Měla jsem dost svých starostí, horečně jsem připravovala stěhování a zabývala jsem se... věcmi. Prostě jsem jen odkývala, co mi Duncan řekl a podepsala, oč mě požádal.

„Ano, určitě měli co do činění s církví,“ pokračovala jsem, „protože jsme museli podepsat ujednání, že se budeme chovat řádně.“

Oči jako by jí potemněly. „Upřesněte to.“

„Takové hlouposti, vážně. Museli jsme slíbit, že tady z toho neuděláme modlitebnu; že se z toho nestane pijácké doupe nebo kasino; že tu nebudeme provozovat černou magii.“

Zvykla jsem si, že se lidé usmívali, když jsem jim tohle řekla. Seržantka Tullochová vypadala znuděně. „Bylo by dodržování takového závazku legálně vynutitelné?“ zeptala se.

„Pravděpodobně ne. Protože ale černou magii neprovozujeme, je nám to úplně jedno.“

„To ráda slyším,“ poznamenala s naprosto vážnou tváří. Přemýšlela jsem, jestli jsem ji něčím neurazila, ale pak jsem

si řekla, že je mi to vlastně jedno. Pokud je tak háklivá, měla si vybrat jiné povolání. V kuchyni jako by se ještě víc ochladilo, všechny končetiny jsem měla úplně ztuhlé. Protáhla jsem se, vstala a otočila se k oknu.

Uviděla jsem místo činu: přijeli další policisté, kolem se pohybovalo dokonce několik lidí v overalech, které vypadaly, jako by byly vyrobené z bílých plastových sáčků na odpadky. Nad vyhloubenou jámou se tyčil stan. Červenobílá plastová páska se táhla podél našeho plotu z ostatního drátu a vymezovala jen úzký průchod na dvoře. Jeden z uniformovaných policistů stál těsně vedle Jamieho a odklepával popel z cigarety na plátno, kterým byl Jamie přikrytý. Raději jsem se otočila.

„Ale podle stavu toho těla tu možná někdo do černé magie fušuje,“ poznamenala jsem.

Policistka se celá napřímila, její znužený výraz byl ten tam.

„Jak to myslíte?“

„Raději počkejte na pitvu. Mohu se mýlit. Já se specializuji spíš na oblast pánve, nikoliv na hrudník. Jo, a mohla byste požádat kolegy, aby byli ohleduplní? Toho koně jsem měla ráda.“

„Myslím, že teď mají jiné starosti, než aby brali ohledy na vašeho koně, doktorko Guthriová.“

„Trochu respektu by je snad nezabilo. A říkejte mi paní Hamiltonová.“

„Jak tomu mám rozumět?“

„Měli by respektovat můj majetek, pozemek a zvířata. I ta mrtvá.“

„Ne, jak mám rozumět té paní Hamiltonové?“

Vzdychla jsem. „Jsem asistentka operatéra. Říkáme si pane a paní, ne doktore nebo doktorko. Guthrie je jméno mého manžela. Já užívám své rodné.“

„Zkusím si to zapamatovat. Mezitím bychom měli něco provést s tím koněm.“

Vstala. Zrychlil se mi tep.

„Musíme se zbavit té mršiny,“ řekla. „Čím dřív, tím lépe.“
Zůstala jsem na ni civět.

„Dnes,“ zdůraznila, když jsem na její předchozí slova nereagovala.

„Pohřbím ho sama, jakmile budete hotovi,“ řekla jsem, jak nejrozhodněji jsem svedla.

Zavrtěla hlavou. „Je mi líto, ale to nebude možné. Vědci z laboratoře sem dorazí z pevniny co nevidět. Budou to tady muset doslova vyluxovat. Zůstaneme tu možná týdny. Nemůžeme pracovat s hnijícím koněm za zády.“

Myslím, že to zapříčinila její volba slov, výstižných, ale necitlivých, v jejichž důsledku se ve mně něco vzpříčilo. Zároveň jsem si však uvědomila, že jsem nebetyčně pošetilá a že si musím opravdu, ale opravdu dávat pozor, co v následujících minutách řeknu.

„A jsem si jistá,“ pokračovala, „že si uvědomujete, že domácí pohřeb koně je již několik let zákonem zakázán.“ Probodávala jsem ji pohledem. Samozřejmě, že jsem to moc dobře věděla; matka vedla třicet let jezdeckou školu. Ale nechtěla jsem se pouštět se seržantkou Tullochovou do debaty nad cenou za převoz koně ze Shetlandských ostrovů, která byla tak vysoká, že se nedal prakticky provést. Stejně tak jsem se s ní nehodlala bavit o své touze (připouštím, že velice sentimentální) mít Jamieho nablízku.

Tullochová stála a rozhlížela se. Nad ledničkou uviděla na zdi připevněný telefon a zamířila k němu.

„Sjednáte si to sama, nebo to mám udělat já?“ zeptala se.

Upřímně musím přiznat, že jsem myslela, že už jí jednu vrazím. Dokonce jsem k ní i vykročila, ale koutkem oka jsem zahlédla, že se dala do pohybu i uniformovaná policistka. Naštěstí pro nás obě, ještě než na něj Tullochová stačila sáhnout, telefon zazvonil. Aby toho nebylo málo, seržantka ho zvedla, a pak teprve mi sluchátko předala. „Pro vás,“ řekla.

„Kdo by to byl čekal?“ odsekla jsem a ani o píd' se nepohnula.

Natáhla ruku. „Chcete si to vzít, nebo ne? Zdá se, že je to důležité.“

Co nejlíbezněji jsem se na ni usmála, sáhla jsem po telefonu a otočila se k ní zády.

„Paní Hamiltonová, tady Kenn Gifford. Máme tu osma-dvacetiletou pacientku. Třicátý šestý týden těhotenství. Přijali jsme ji před patnácti minutami se silným krvácením. Fetus vykazuje známky mírného ohrožení.“

S vypětím všech sil jsem se snažila soustředit. Kdo to sakra je, ten Kenn Gifford? Nedokázala jsem si ho nikam zařadit. Jeden ze sekundářů? Snad. Nebo jeho zástupce?

„O koho se jedná?“ zeptala jsem se.

Gifford se na okamžik odmlčel. Slyšela jsem, jak šustí papíry. „Janet Kennedyová.“

V duchu jsem zaklela. Janet jsem dlouhodobě sledovala. Měla dvacet kilo nadváhy, vcestně uloženou placentu, a aby toho nebylo málo, krevní faktor Rh negativní. Plánovaný porod císařským řezem byl stanoven ode dneška za šest dní, ale všechno vypuklo dřív. Podívala jsem se na hodinky. Bylo čtvrt na šest. Chvilku jsem přemýšlela.

Vcestně uložená placenta neboli placenta praevia znamená, že placenta se nachází v dolní části dělohy a brání plodu ve volném a přirozeném průchodu porodními cestami. Reálně je dítě buď utlačované – což není dobrá situace –, nebo placentu utlačuje samo, čímž si omezuje přívod krve – a to je ještě horší. Vcestná placenta bývá hlavním důvodem krvácení ve druhém a třetím trimestru, a především v posledních dvou měsících těhotenství.

Zhluboka jsem se nadechla. „Pošlete ji rovnou na sál. Musíme počítat s intraoperativním krvácením, tak ať o nás ví krevní banka. Budu tam během dvaceti minut.“

Jen co jsem zavěsila, uvědomila jsem si, že Kenn Gifford je šéfem chirurgického týmu a vedoucím lékařem Franklin Stone Hospital v Lerwicku. Jinými slovy mým nadřízeným. Posledních šest měsíců čerpal vědeckou dovolenou a jeho odjezd se náhodou přesně kryl s mým příjezdem na Shetlandy. Ačkoliv odsouhlasil mé přijetí, nikdy jsme se nesetkali. Teď se chystá dívat se mi pod prsty při složitém výkonu, při němž reálně hrozí, že pacientka zemře.

Měla jsem pocit, že dnešek nemohl skončit hůř.

2

Za dvacet pět minut jsem už byla převlečená, vydrhnutá a mířila jsem na operační sál číslo 2. Náhle mě zastavil sekundář.

„Co je?“

„Nemáme krev,“ odpověděl mladý Skot. „Bance došly zásoby AB negativní.“

Nevěřila jsem svým uším. Co se ještě pokazí? „Děláte si legraci?“ hlesla jsem a na víc se nezmohla.

Nedělal si legraci. „Je to vzácná skupina. Před dvěma dny jsme tu měli autonehodu. Zbývá nám jen jedna jednotka, to je všechno.“

„No tak sežeňte další, pro Boha živýho!“ Po tom všem, co jsem dnes prožila, jsem byla z nadcházejícího výkonu dost nervózní. Za takových okolností opravdu nedokážu být nad věcí.

„Heleďte, nedělejte ze mě idiota. Objednali jsme ji. Ale helikoptéra teď nemůže vzlétnout. Fouká moc silný vítr.“

Nasupeně jsem se vydala na operační sál. Přišla jsem prá-

vě ve chvíli, kdy velmi vysoký muž v tmavě modrém chirurgickém plášti vedl závěrečný řez na Janetině děloze.

„Odsávání,“ řekl. Vzal si od asistující instrumentářky hadičku a zavedl ji na patřičné místo, aby odsál amniotickou tekutinu. Přestože měl chirurgickou roušku a čepec, všimla jsem si, že Kenn Gifford je velice výrazný typ; ne snad hezký, vlastně spíš naopak, ale zároveň měl zvláštní kouzlo. Podle proužku kůže, kterou jsem dokázala mezi čepcem a rouškou zahlédnout, jsem usoudila, že má světlou pleť protkanou žilkami, která od určitého věku propůjčuje kůži růžový odstín. Ještě do toho věku nedospěl, ale na sále bylo horko, takže přirozeně zbrunátněl. Nevelké oči měl hluboko usazené, z dálky nebyly skoro vidět, a jejich barva už vůbec ne, a to ani při pohledu zblízka. Nebyly ani modré, ani zelené, ani hnědé, ani oříškové. Řekla bych, že byly spíš tmavé než světlé a nejmíc se blížily šedé, ale přesto bych nemohla s jistotou říct, že šedé opravdu jsou. Zato měl výrazné kruhy pod očima.

Když mě uviděl, poodstoupil, zvedl ruce do výše ramen a kývl na mne, abych ho vystřídala. Mezi námi a Janet s manželem se tyčila zástěna, která měla odclonit krvavější část operace. Sklopila jsem zrak, rozhodnutá plně se věnovat práci a nenechat se rozptylovat; zvláště ne Giffordem, který mi stál až nepříjemně blízko za levým ramenem.

„Potřebuji zatlačit na břicho,“ řekla jsem a Gifford mě obešel a postavil se čelem ke mně.

V duchu jsem vyhodnotila obvyklé záležitosti, jako je pozice pupeční šňůry a plodu. Jemně jsem vsunula ruku pod ramínko dítěte a lehce zatáhla. Gifford začal stlačovat břicho, zatímco já jsem v téže chvíli uchopila dítě pod zadečkem. Levou ruku jsem posunula tak, abych jemně podebrala hla-

vu a krk. Snažila jsem se nespěchat. Vzápětí jsem z matčina těla vytáhla hlenem a krví zamazané tělíčko. Přivedla jsem na svět dítě. V tu chvíli jsem pocítila příval emocí – spojitý pocit triumfu, pohnutí a hoře –, v jejichž důsledku se mi stáhne hrdlo, oči zalijí slzami a hlas se chvěje. Rychle to ale přejde... Možná si zvyknu být při zrodu nového života natolik, že se jednoho dne dojetí nedostaví vůbec. Doufám však, že se to nestane.

Dítě začalo plakat a mně se na tváři na okamžik rozhostil úlevný úsměv. Pak jsem novorozeně předala Giffordovi – jenž mě velice bedlivě a zblízka sledoval – a obrátila se zpět k Janet, abych odstříhla a ošetřila pupeční šňůru.

„Co je to? Je v pořádku?“ slyšela jsem Janetin hlas zpoza plenty.

Gifford podal chlapce Kennedyovým, aby se s právě narozeným synkem pomazlili a přivítali jej na svět, a pak jim ho zase vzal, aby ho dal zvážit a zkontrolovat. Moje práce spočívala v péči o matku.

Gifford hlásil od pediatrického pultu čísla a porodní asistentka je zaznamenávala do karty.

„Dva, dva, dva, jedna, dva.“

Vyhodnocoval vitalitu a poporodní adaptaci dítěte podle takzvaného Apgar skóre, testu sloužícího k rychlému zjištění zdraví a kondice novorozenců. Dítě Kennedyových získalo devět bodů; test se ještě dvakrát zopakuje, ale mě jeho výsledek nezajímal. Poznala jsem i bez něho, že dítě je ve výborné kondici.

O matce jsem totéž říci nemohla. Ztratila spoustu krve, víc, než jsme byli schopni nahradit, navíc krvácení neustávalo. Jen co se dostavila anestezioložka, Janet dostala Synto-

cinon, přípravek běžně podávaný k zastavení poporodního krvácení. Ve většině případů zabírá, jen zřídka nikoliv. Tenhle případ patřil k těm několika vzácným, bohužel. Oddělila jsem placentu a přivolala šéfa.

„Pane Gifforde!“

Přešel místnost a postavil se mírně zády ke Kennedyovým.

„Kolik krve podle vašeho odhadu ztratila?“ zeptala jsem se. Oči jsem měla v úrovni jeho ramen.

„Pár jednotek, možná trochu víc.“

„Na skladě máme jen jednu.“

Téměř neslyšně zaklel.

„Stále krvácí,“ řekla jsem. „Už nemůže ztratit ani kapku.“

Přistoupil k Janet a zblízka na ni pohlédl. Pak se podíval na mne. Přikývl. Obešli jsme společně plentu a stoupli si ke Kennedyovým. John choval syna v náručí, z každého kousičku jeho tváře vyzařovala radost. Jeho žena naopak nevypadala moc dobře.

„Janet, slyšíte mě?“

Pootočila hlavu a navázala oční kontakt.

„Janet, ztrácíte příliš mnoho krve. Lék, který jsme vám dali, abychom krvácení zastavili, nezabírá a vy slábnete. Je nutné, abych provedla hysterektomii neboli odnětí dělohy.“

Oči se jí rozšířily zděšením.

„Teď?“ otázal se její manžel a celý zbledl.

Přikývla jsem. „Ano, hned teď. Čím dříve, tím lépe.“

Muž se obrátil na Gifforda. „Vy s tím souhlasíte?“

„Ano,“ řekl Gifford. „Když to neuděláme, domnívám se, že vaše žena zemře.“

Dost přímá slova, i na moje poměry, ale nebyl důvod to popírat.

Kennedyovi se na sebe podívali. Pak promluvil John, opět ke Giffordovi. „Můžete to udělat vy?“

„Ne,“ řekl. „Paní Hamiltonová to provede lépe než já.“

I když jsem o tom zapochybovala, bylo nevhodné se přít. Ohlédla jsem se po anestezioložce. Přikývla, již připravena uvést pacientku do celkové narkózy, která byla pro tento zá-
krok nezbytná.

Sestra přinesla formuláře k vydání souhlasu, John Kennedy se synkem opustili operační sál. Na okamžik jsem zavřela oči, zhluboka se nadechla a dala se do práce.

Uběhly dvě hodiny, Janet Kennedyová byla slabá, ale stabilizovaná, vítr ustal a tolik potřebná krev už byla na cestě. Janet se z toho podle všeho dostane. Malý Kennedy teď už měl jméno – Tamary – a spolu s otcem podřimoval poblíž Janetiny postele. Já jsem se osprchovala a převlékla, ale měla jsem pocit, že bych měla zůstat v nemocnici, než dorazí krev. Zavolala jsem domů, abych zkontrolovala, jestli nemám nějaké vzkazy, ale Duncan se neozval. Jestli se tam ještě pohybuje policie, jsem netušila.

Gifford zůstal na operačním sále během celé hysterektomie. Třebaže před Kennedyovými předstíral, že mám jeho plnou důvěru, během výkonu ze mě nespouštěl oči. Promluvil jen jednou; když jsem na okamžik polevila v koncentraci, ostře vyjel: „Zkontrolujte si svorky, paní Hamiltonová.“ Když zákrok skončil, beze slova opustil sál. Alespoň že mi důvěřoval, že zavřít ji už zvládnou sama.

Nebyla jsem si jistá, jestli se sebou mohu být spokojená, nebo ne. Všechno šlo jak na drátkách, ale nic světoborného,

natož brilantního, jsem nepředvedla. Chovala jsem se přesně tak, jak se dalo čekat: jako čerstvě atestovaná specialista, velmi nervózní a celá ztrémovaná, jen abych neudělala jediný chybný pohyb.

Dodatečně mě Giffordovo chování naštvalo. Měl říct aspoň něco; i kritika by byla lepší než odchod bez jediného slova. Možná jsem opravdu nebyla brilantní – ale odvedla jsem svou práci spolehlivě. Dolehla na mne únava, a dokonce jsem měla na krajíčku. Potřebovala jsem spíš slova uznání, trochu poplácat po ramenou, i když tahle vytrvalá touha po ocenění byla jednou z mých vlastností, na které jsem opravdu nebyla pyšná. Když jsem byla mladší, myslela jsem si, že z toho vyrostu. Že větší sebejistota se dostaví spolu s větší zkušeností a zralostí. Nicméně později jsem o tom začala pochybovat a spíš jsem byla zvědavá, jestli vůbec někdy přestanu prahnout po uznání druhých.

Stála jsem u okna v lékařském pokoji, dívala se na parkoviště a sledovala pohyb aut a lidí na ulici. Když mi na stole zazvonil telefon, div jsem leknutím nenadskočila. Napadlo mě, že krev dorazila dřív, než jsem čekala.

„Tady Stephen Renney.“

„Zdravím,“ řekla jsem neurčitě, abych získala čas. *Renney, Renney, to jméno bych měla znát.*

„Slyšel jsem, že vás zavolali. Jestli nemáte zrovna fofr, mám tady něco, s čím byste mi mohla pomoci. Můžu doufat, že sem dolů zaskočíte?“

„Samozřejmě,“ odpověděla jsem. „Mám si s sebou něco vzít?“

„Ne, ne, jedná se mi jen o odborný pohled. Řekněme, že jde o profesionální pýchu, nebo dokonce ješitnost, chcete-li, která mi nedovoluje dát z ruky neúplnou zprávu, až si pro ni

ty velký kluci přijdou. Mám podezření, že by to mohlo být důležité, a nechci, aby mi to chytrolíni z pevniny zítra ráno omlátili o hlavu.“

Neměla jsem tušení, o čem mluví, ale podobné litanie jsem už slyšela. Ostrované byli velmi hákliví na to, aby je jejich pevninští kolegové nepovažovali za nekompetentní, že raději vytvářeli atmosféru dokonalosti a přehnané pečlivosti jako normu. Někdy okolnosti takový pracovní výkon opravdu vyžadovaly, jindy ale stačilo být jen *přiměřeně dobrý*. Když jsem měla špatnou náladu a nějaký umíněný úředník mi dával za vyučenou, zvlášť naléhavě jsem si uvědomovala, jak mají Shetlandané tenhle společný mindrák hluboko pod kůží.

„Už jsem jednou nohou ze dveří,“ řekla jsem. „Kde vás najdu?“

„Sto tři,“ odpověděl. Místnost v přízemí. Zavěsila jsem a vydala se z pokoje. Chodbou jsem došla ke schodišti vedoucímu dolů, minula jsem rentgenologii, pediatrii a urgentní příjem s pohotovostí a cestou jsem sledovala čísla na dveřích. Sto trojku jsem však nemohla najít a netušila jsem, jaké odbornosti se Stephen Renney věnuje. Konečně jsem našla správné dveře a vešla do nich.

Za nimi jsem narazila na chodbu plnou lidí – na inspektora Dunna, seržantku Tullochovou a Kenna Gifforda, který měl ještě na sobě chirurgický plášť, i když čepec a roušku si už sundal. A stál tam i drobný obrýlený mužík s řídnoucími vlasy, kterého jsem už určitě viděla. Domyslela jsem si, že jde o Stephena Renneyho. Konečně jsem si vzpomněla, že Renney je místní patolog, a cítila jsem se jako husa, že jsem na to nepřišla dřív.

Místnost 103 byla márnice.

3

Drobný muž se mi vydal v ústretu a podával mi kostnatou ruku. Kolem zápěstí měl patrný ekzém. Divže jsem se neotřásla; jeho ruka studila jako led.

„Paní Hamiltonová, jsem Stephen Renney. Jsem vám velice vděčný, že jste přišla. Právě jsem detektivům vysvětloval, že v zájmu úplnosti bych opravdu potřeboval...“

V tu chvíli se otevřely dveře a dovnitř vjel přepravník na koleji. Všichni jsme se museli přitisknout ke stěně, aby mohl projet. Když Gifford promluvil, už oprostěný od stresu na operačním sále, uvědomila jsem si, že mluví hlubokým hlasem s typickou intonací Skota z Vysočiny, při níž, když jsem ji slyšela za normálních okolností, mi naskakovala husí kůže a zároveň se mi chtělo smát. Jeden z těch případů „pozor, teď mluvím já“.

„Co kdybychom šli do tvé kanceláře, Stephene?“

Renneyho kancelář byla neuvěřitelně naklizená místnostka bez oken. Na stěnách viselo několik perokreseb. Před stolem stály nepříjemně blízko sebe dvě oranžové plastové židle.

Renney pokynul rukou směrem k židlím a podíval se přitom na seržantku Tullochovou, na mě a znovu na seržantku. Zavrtila hlavou. I já jsem zůstala stát. Renney se tedy s upjatým úsměvem jako jediný posadil do své židle za stolem.

„To je naprosto nevhodné,“ pronesla Tullochová a kývla směrem ke mně. Měla asi pravdu, ale nemám ráda, když se v souvislosti s mou osobou používají takové výrazy. Mívám pak tendenci se bránit.

„Paní Hamiltonová ale přeci není podezřelá, ne?“ zastal se mě Gifford a usmál se na mě. Překvapilo mě to, ale zároveň mě zaujalo, jak má na chlapa, a zvláště na vedoucího lékaře na chirurgii, neobvykle dlouhé vlasy. Když se naklonil nad Renneyho stůl pod silné elektrické světlo, doslova se mu zlatě zaleskly, a uměla jsem si představit, jak se budou blyštět ve slunci. Ale obočí i řasy měly stejně světlý odstín jako jeho vlasy, takže jakákoliv snaha vidět v něm konvenčního kráse vzala šmahem za své.

„Je tady teprve šest měsíců,“ pokračoval. „Podle toho, co jste mi říkali, patří naše děvče spíš do Britského muzea. Jaký je tvůj odhad, Andy? Doba bronzová? Železná?“ Když mluvil, usmíval se, ale dvakrát veselý úsměv to nebyl. Měla jsem pocit, že Andy Dunn od sebe nerozezná dobu kamennou, železnou či bronzovou, a že Gifford to ví.

„No, vlastně...“ vypravil ze sebe Stephen Renney. Mluvil potichu, jako by se Gifforda bál.

„Něco takového,“ souhlasil Dunn a teprve teď jsem si všimla, jak jsou si s Giffordem podobní – vysocí, světlovlasí, růžolíci a spíš oškliví chlapi – a uvědomila jsem si, jak spousta ostrovanů vypadá stejně. Pravděpodobně proto, že v genetickém rybníčku byly už od norských vpádů dost stojaté vody.

„Nebyl by to tady první podobný nález,“ pokračoval Dunn. „Rašeliniště jsou tím známá. Vzpomínám si na jeden případ z osmdesátých let z Manchesteru. Policie identifikovala tělo jako manželku muže, jenž byl o dvacet let dříve vyšetřován v souvislosti s podezřením, že ji zavraždil. Došlápli si na něj a on se přiznal. Až na to, že se později ukázalo, že tělo bylo dva tisíce let staré. A navíc šlo o chlapa.“

Seržantka Tullochová tékala pohledem z jednoho na druhého.

„Kdybych mohl...“ zkusil to Renney.

„Jednou jsme viděli Tollundského muže,“ přerušil ho Gifford. „Vzpomínáš si na ten výlet v sextě do Dánska, Andy? Naprosto neuvěřitelný. Tělo pocházelo z předrománské doby železné, ale i tehdy bylo zřetelně vidět strniště na bradě, vrásky ve tváři, všechno. Dokonale konzervované. Dokonce se uchoval i obsah žaludku.“

Ani mě moc nepřekvapilo, že Gifford a Dunn byli spolužáci ze střední školy. Shetlandy jsou malé a už dávno jsem si zvykla, že se všichni navzájem znají.

„Přesně tak,“ přitakal Dunn. „Povolali jsme forenzního antropologa. Možná bychom se té hypotézy mohli držet. Bylo by to dobré pro turismus.“

„Pane...“ ozvala se Tullochová.

„Abych řekl pravdu...“ zkusil to znovu Renney.

„Ale pro Boha živého!“ nevydržela jsem to už. „Ona nepochází z předrománské doby železné.“

Dunn se na mě podíval, jako kdyby si teprve teď uvědomil, že tu jsem. „Při vší úctě...“ začal.

„Opravte mě, jestli se mýlím,“ přerušila jsem ho, „ale pokud vím, ženy z předrománské doby železné si nelakovaly nehty u nohou.“

Dunn se na mě podíval, jako bych mu dala pohlavek. Tullochová na okamžik svésila koutky, pak se ale opět ovládla. Gifford stál, jako by spolkl pravítko, ale z výrazu jsem mu nic nevyčetla. Stephenu Renneymu se zjevně ulevilo.

„Přesně to jsem se vám snažil říct. Tohle není archeologický nález. Ani v nejmenším. Rašelina je matoucí. Máte pravdu, vykazuje zjevné konzervační vlastnosti, ale nehty na nohou i rukou nesou stopy laku. K tomu připočteme naprosto současnou dentální péči.“

Gifford vedle mě hlasitě vzdychl.

„No dobrá, tak co nám můžete povědět, Stephene?“ řekl.

Doktor Renney otevřel desky, které ležely před ním na stole. Zvedl k nám oči. Uvažovala jsem, jestli je mu při naší čtyřnásobné přesile nepříjemně, ale byl to takový strážník, že na podobné pocity byl asi zvyklý.

„Uvědomte si, že mi objekt předali teprve před třemi hodinami. Jedná se tedy o velmi předběžnou zprávu.“

„Samozřejmě,“ řekl Gifford se stopou netrpělivosti v hlase. „Co jste dosud zjistil?“

Viděla jsem, jak Dunn na Gifforda přísně pohlédl. Čistě technicky vzato, hlavní slovo měl policejní inspektor, ale v nemocnici byl zas pánem Gifford. Byla jsem zvědavá, jestli nás čeká souboj titánů.

Stephen Renney si odkašlal. „To, co tady máme,“ začal, „jsou ostatky ženy ve věku pětadvaceti až pětatřiceti let. Rašelina jí obarvila kůži, ale její tvář, kosterní stavba a lebka jsou v tak dobrém stavu, že si mohu být naprosto jistý, že jde o bělošku. A jsem si také naprosto jistý, že nezemřela za přirozených okolností.“

Bylo to to nejdřzdrzenlivější konstatování o stavu těla, jaké jsem kdy slyšela.

„Co dál?“ ozval se Gifford.

Pohlédla jsem na něj, abych se přesvědčila, jak tu zprávu přijal.

Doktor Renney si odkašlal. Koutkem oka jsem zahlédla, že mě sleduje.

„Oběť zemřela v důsledku masivního krvácení poté, co jí bylo vyříznuto srdce.“

Gifford naprázdno polkl a zbledl. „Prokrista!“

Ani jeden z policistů nijak nereagoval. Já také ne, protože jsem tělo už viděla.

Když už měl Renney to nejhorší za sebou, zdálo se, že se mu trochu ulevilo. „Řada řezů, deseti, možná dvanácti, byla vedena velmi ostrým nástrojem,“ pokračoval. „Řekl bych, že šlo buď o skalpel, nebo možná o řeznický nůž.“

„Skrz hrudní koš?“ zapochyboval Gifford. Byla to typická reakce chirurga. Nezdálo se mi, že by mohlo jít o běžný chirurgický nástroj, pokud se měl propracovat do hrudního koše. Soudě podle svráštělého obočí, podobně uvažoval i Gifford.

Renney pokýval hlavou. „Hrudní koš byl otevřen primárně,“ řekl. „Podle všeho šlo o nějaký tupý předmět.“

Vzadu v ústech se mi začaly tvořit husté sliny. Oranžová plastová židle přede mnou vypadala najednou velice lákavě.

„Mohl srdce někdo opětovně využít?“ zeptala se Dana Tullochová. „Mohl ji někdo zabít proto, že potřeboval její srdce?“

Sledovala jsem seržantku Tullochovou a spolu s ní i tok jejích myšlenek. Člověk už podobné příběhy slyšel: při tajné, pokoutní operaci, organizované a placené lidmi s nadtými peněženkami, ale chatrným zdravím, někoho unesli a násilím mu odebrali orgány. Dělo se to ale v zemích daleko odsud, v zemích s podivně znějícími jmény, kde lidský život, a především život chudáka, má pramalou cenu. Tady se to

neděje. Ne v Británii, a teprve ne na Shetlandských ostrovech, nejbezpečnějším místě ve Spojeném království.

Než Renney odpověděl, na okamžik se odmlčel a nahlédl do svých poznámek.

„Podle mne ne,“ řekl. „Dolní dutá žíla byla přetata poměrně čistě. Stejně jako žíly pulmonální. Ale truncus pulmonalis a vzestupnou aortu vykuchal někdo dost neobratně. Jako by se o to pokoušel několikrát. Tohle srdce nebylo k užítku. Podle mne to udělal někdo se základní anatomicou znalostí, ale nikoliv chirurg.“

„V tom případě jsem mimo podezření,“ pronesl Gifford.

Tullochová ho probodla pohledem. Zacukalo mi v koutku úst a jen tak tak, že jsem se neušklíbla. Cítila jsem nervozitu, nic jiného v tom nebylo; neměla jsem v úmyslu celou záležitost zlehčovat.

„Udělal jsem pár bleskových testů a v krvi jsou vysoké hodnoty propofolu,“ pokračoval Renney. Pohlédl na Dunna. „Když jí to dělali, byla téměř jistě v hluboké narkóze.“

„Aspoň že tak,“ pronesla seržantka Tullochová, ale stále se na Gifforda mračila.

„Jak je obtížné dostat se k pro...“ začala.

„Propofolu,“ pomohl jí Renney. „Sice ho nemůžete koupit v lékárně, ale jinak to je naprosto běžný nitrožilně podávaný přípravek. Kdokoliv, kdo má přístup do nemocnice, by ho dokázal celkem snadno sehnat. Třeba někdo, kdo má co do činění s farmaceutickou firmou.“

„Na černém trhu můžete dneska koupit téměř cokoliv,“ řekl Dunn. Podíval se na Tullochovou. „Nevydávejme se po falešné stopě.“

„Také jsem objevil známky po zranění na zápěstích, nad-

loktích a kotnících," pokračoval Renney. „Řekl bych, že byla nějakou dobu před smrtí spoutaná.“

Přestala jsem si hrát na hrdinku. Udělala jsem pár kroků a sedla si na židli. Všimla jsem si, že se Renney usmál. Chtěla jsem mu oplatit stejnou mincí, ale nebyla jsem toho schopná.

„Dobrá, tak teď už víme jak," ozval se Gifford, „ale netušíme kdy.“

Poposedla jsem. Tahle myšlenka se mi vracela celé odpoledne, když jsem se zrovna nemusela plně soustředit na něco jiného. Měla bych vysvětlit, že ještě předtím, než jsem se rozhodla pro porodnictví, pohrávala jsem si s myšlenkou, že svou kariéru spojím s patologií. Podstoupila jsem už dokonce základní výcvik. Teprve poté jsem si uvědomila, že okamžik zrození má nekonečně větší půvab než chvíle smrti. „To je pro naši Toru typické," řekla tehdy máma, „vždycky jde z jednoho extrému do druhého.“ Po pravdě řečeno se jí ohromně ulevilo. Nicméně díky tomu, že jsem absolvovala už nějakou přípravu, věděla jsem toho o rozkladném procesu o něco víc, než bývá u lékaře jiné specializace běžné.

Zprvé, zlaté pravidlo praví: rozkladný proces začíná okamžikem smrti. Následně záleží na mnoha okolnostech: na stavu těla – jeho velikosti, váze, ranách nebo zraněních; na místě, kde se nachází – uvnitř či venku, v teple nebo chladu, vystavené povětrnostním vlivům anebo zakryté; na přítomnosti mrchožroutů či hmyzu; na skutečnosti, je-li tělo nabalzamované nebo jen pohřbené.

Vezměme si jako příklad tělo volně ležící v lesnaté krajině a za teploty podobné, jaká panuje na Britských ostrovech. Ihned po smrti propuknou v těle chemické pochody a enzymy začnou v kombinaci s bakteriemi rozkládat tkáň.

Mezi čtvrtým a desátým dnem od smrti bude tělo hnit. Tekutiny se vylijí do tělních dutin a budou se vyvíjet různé plyny – člověku nepěkně páchnou, ale na hmyz působí jako pozvánka na hostinu. Rozpínání plynů zvýší tlak uvnitř těla, které se nafoukne, zatímco čerstvě vylíhlé larvy a červi budou provrtávat tkáň jako o závod a zároveň šířit bakterie.

Desátý až dvacátý den po smrti se mrtvola dostává do fáze černé hniloby. Nafouklé tělo splaskne, odkryté části zčernají a začnou vydávat silný hnilobný zápach. Tělní tekutiny se vsáknou do okolní půdy a za tohoto stavu se v těle rozmnoží několik generací červů a larev, pro něž nastane doba žní.

Za padesát dní nezbudou na těle už skoro žádné měkké tkáně, ostatky vyschnou a začnou díky přítomnosti kyseliny máselné páchnout po sýru. Části, které jsou v kontaktu se zemí, zkvasí a zplesniví. Primárně zkázonosné červy vystřídají brouci a nakonec přilétnou sýrorodky, aby zlikvidovaly poslední zbytky vlhkého masa.

Rok po smrti dostoupí tělo do stadia suchého rozpadu, kdy zůstávají pouze kosti a vlasy. Nakonec zmizí i vlasy, jež požerou mûry a bakterie a zanechají za sebou jen kostru.

To je pouze jeden příklad. Tělo zamrzlé v alpském ledovci, které není vystaveno ani slunci, ani je nerozdrtí pohyb ledu, může zůstat v perfektním stavu po stovky let. Na druhou stranu tělo zanechané na povrchu během neworleanského léta by mělo kompletně zmizet během tří měsíců.

A pak je tady rašelina.

„Ano, přesně tak: netušíme kdy,“ zopakoval Stephen Renney. „Kdy zemřela? Kdy ji pohřbili? Tohle je podle mě ta nejzásadnější otázka.“

Za mnou stojící seržantka zalapala po dechu. Pocítila jsem k ní záchvěv sympatií. Stephen Renney se zdál být sám

se sebou spokojený, na můj vkus možná až příliš. Nelíbilo se mi to a řekla bych, že z toho není odvázaná ani seržantka.

„Je to opravdu otázka hodná zamyšlení, protože normální rozkladný proces je postaven na hlavu, jestliže do obvyklé rovnice dosadíte rašelinu. Jak víme, v typickém rašeliništi – a zvláště na těchto ostrovech – spolupůsobí kombinace nízkých teplot a absence kyslíku, což jsou, jak víme, základní předpoklady pro množení bakterií. Zároveň jsou v rašelinné vodě přítomné antibiotické činitele obsažené v organických materiálech, včetně kyseliny huminové.“

„Nejsem si jistá, jestli vás stačím sledovat, pane Renney,“ řekla seržantka Tullochová. „Jak mohou organické složky zpomalit rozkladný proces?“

Renney se obrátil přímo na ni. „Nuže, vezměme kupříkladu vrstvu rašelinných mechů. Když rozkladná bakterie vyloučí trávicí enzymy, mech na to reaguje produkcí vlastních enzymů, které ty bakteriální imobilizují a zabrání jim v pohybu rašeliništěm. Proces je v polovině přerušen.“

„Máte hluboké znalosti, Stephene,“ konstatoval Gifford.

Přísahám, že po jeho slovech Stephen zčervenal.

„Víte, to bude tím, že se ve svém volnu věnuji archeologii. Jsem něco jako amatérský Indiana Jones. I z tohoto důvodu jsem vzal tuhle práci. Bohatost nalezišť tady na ostrovech je, tedy... prostě jsem se musel naučit i něco o povaze rašelinišť. Trochu jsem se ponořil do knih, než jsem se sem poprvé vydal. Kdykoliv se tady někde kope, hlásím se jako dobrovolník.“

Odvážila jsem se pokradmu pohlédnout na seržantku Tullochovou, abych zjistila, jak se vyrovnala se srovnáním Stephena Renneyho, který vypadal jako šedá myš, s Harrisonem Fordem. Ani náhodou se netvářila pobaveně.

„Jsem si jistý, že mě paní Hamiltonová opraví, pokud se mylím,“ ozval se inspektor Dunn a rázně mě probral z vlastních úvah, „ale nehty se už lakovaly po většinu minulého století. Nemůže to tedy znamenat, že byla v zemi třeba i několik desetiletí?“

Seržantka Tullochová vrhla na šéfa krátký podmračený pohled a mezi obočím se jí objevily tři tenké vrásky.

„To si tedy, s dovolením, nemyslím,“ ozval se Renney tónem, jako by se omlouval. „Jak víme, měkké tkáně mohou být působením kyselé rašelinné půdy velice dobře konzervované. Totéž ale neplatí o kostech nebo zubech. V rašelinistích jsou anorganické komponenty kostí, jako je fosfát kalcia, rozpouštěny kyselinou huminovou. Zůstává pak pouze kostní kolagen, jenž se sráží a deformuje původní tvar kostí. S nehty na rukou a nohou se děje ještě něco jiného.“ Při těchto slovech se obrátil ke mně. „Ačkoliv ty zůstávají poměrně zachovalé, oddělují se od těla. Prozkoumal jsem kostní vzorky a prohlédl jí zuby a mohu s určitou jistotou prohlásit, že stopy po podobném procesu jsem nezaznamenal. Nehty jsou intaktní. Na základě tohoto zjištění bych řekl, že nebude v zemi déle než deset let, dokonce bych tipoval, že to bude méně než pět.“

„Vypadá to, že byste přeci jen mohla být podezřelá, paní Hamiltonová,“ pronesl jako by nic Gifford. Rozhodla jsem se jeho poznámku přejít mlčením.

Renney se na něj vyplašeně podíval. „Ne, ne, tak jsem to opravdu nemyslel.“ Sklonil se k papírům a něco horečně hledal v poznámkách. „Je toho ještě víc, co bych vám měl říct. Ó ano, když jsem se dozvěděl, že mi vezou tělo, rychle jsem se podíval na internet na historii vesnice, v níž paní Hamiltonová bydlí. Jmenuje se Tresta, že ano?“

Čekal, dokud jsem nepřikývla.

„Správně. Nuže, chtěl jsem zjistit, jestli v oblasti nejsou nějaká historická naleziště. V tomto ohledu jsem byl zklamán, nicméně jsem narazil na jinou zajímavost.“

Čekal na naši reakci. Byla jsem zvědavá, kdo to nevydrží jako první. Mně samotné do řeči nebylo.

„A na co jste přišel?“ ozval se Gifford, a tentokrát zněl netrpělivě.

„V lednu v roce 2005 se v oblasti strhla obrovská mořská bouře. Prudkou vichřici následovaly tři velmi vysoké přílivové vlny. Vlnolamy – i když nevalné kvality – se prolomily a celá oblast zůstala po několik dnů zaplavená. Vesnice musela být evakuována a lidé přišli o desítky kusů dobytka.“

Přikývla jsem. Když jsme s Duncanem kupovali dům, vyprávěli nám o tom. Celou událost popisovali jako tisíciletou bouři, takže jsme prý neměli mít obavy.

„Jak se to vztahuje k našemu případu?“ zeptala jsem se.

„Když jsou rašeliniště zaplavena,“ odpověděl Renney, „ať již mořskou vodou nebo sladkou po silných deštích, jejich konzervační schopnost je oslabena. Měkká tkáň, svalstvo i vnitřní orgány se začnou kazit, skeletonizace bere za své. Kdyby byl předmět našeho zájmu v zemi už v době, kdy k bouři došlo, dovolil bych si pochybovat, že by byl v tak dobrém stavu.“

„Dva a půl roku,“ přemítal Gifford. „Začíná se nám pěkně zužovat manévrovací prostor.“

„Tohle všechno se bude muset prověřit,“ řekl Dunn.

„Jistě, jistě,“ horlivě přitakal Renney. „Také jsem se podíval na obsah žaludku. Několik hodin před smrtí jedla. Našel jsem stopy masa a sýra, zbytky pravděpodobně nějakých zr-

nek, možná z celozrnného chleba. A ještě něco, co jsem chvíli nedokázal identifikovat.“

Odmklčel se; nikdo nepromluvil, ale tentokrát se spokojil s naším napjatým mlčením.

„Jsem si skoro jistý, že jde o jádérka z jahod. Nenašel jsem sice jediný celý plod, protože jahody byly velice rychle stráveny, ale těmi jádérky jsem si dost jistý. Což mě přivádí k domněnce, že smrt nastala začátkem léta.“

„Jahody jsou k dostání po celý rok,“ namítla jsem.

„Přesně tak,“ okamžitě vyhrkl zjevně potěšený Renney. „Ale tahle jádérka jsou neobyčejně drobná. Dosahují sotva čtvrtinové velikosti normálních jahodových jáderek. Nabízí se tedy...“

Díval se přitom na mne. Já se zas dívala na něj a cítila se hloupě, protože jsem netušila, kam tím míří.

„Lesní jahody,“ pronesl Gifford tiše.

„Přesně tak,“ zopakoval Renney. „Drobné lesní jahody. Rostou po celém ostrově, ale jen ve velmi krátkém období. Netrvá déle než čtyři týdny.“

„Konec června, začátek července,“ ozval se znovu Gifford.

„Začátek léta 2005,“ řekla jsem a uvažovala, že jsem Stephena Renneyho podcenila. Jeho sebestřednost mě rozčilovala, ale zároveň jsem musela uznat, že je velice chytrý.

„Nebo 2006,“ konstatovala seržantka Tullochová. „Mohla být v zemi jen rok.“

„Ano, možná. Klíč bude ležet v procesu tříslení pokožky. Ta se neobarví hned, jakmile ji do rašeliny položíte; celý proces nějakou dobu trvá. Ale náš objekt byl kompletně probarvený, znamená to tedy, že kyseliny měly dost času, aby prostoupily lnem a tělo obarvily. Zjištění, kolik času je na to

potřeba, bude zásadní. Mám v úmyslu vrhnout se na to dnes večer.“

„Děkuji vám,“ řekla seržantka Tullochová a znělo to, jako by jeho práci skutečně oceňovala.

Lesní jahody. Uměla jsem si představit i horší poslední jídlo. Najedla se lesních jahod a o pár hodin později jí někdo vyřízl srdce z těla. Začínalo se mi dělat nevolno. Moje zvrácená zvědavost byla ukojena a nejraději bych odtamtud vypadla, ale ještě jsem musela setrvat v roli.

„Co potřebujete ode mne, pane Renney?“ zeptala jsem se.

„Stephene,“ opravil mě. „Potřebuji s vámi něco konzultovat. Něco z vaší odbornosti.“

„Byla těhotná?“ vyhrkla Tullochová.

Stephen zavrtěl hlavou. „Ne. To bych poznal sám. Fetus v děloze, i ten nejmenší, je naprosto nezaměnitelný.“ Zdálo se, že čeká, kdy se slova ujmu já.

„Jak je děloha velká?“ zeptala jsem se.

„Patnáct centimetrů v průměru.“

Přikývla jsem. „Pravděpodobně ano,“ řekla jsem. „Potřebovala bych ji vidět, abych si byla jistá, ale možná...“ obrátila jsem se k inspektoru Dunnovi.

„Co?“ nechápal a těkal očima mezi mnou a Stephenem Renneym.

„Naše oběť porodila dítě,“ řekl Renney. „Neumím vám sice říct, jak dlouho před smrtí se tak stalo, ale doufám, že to bude umět paní Hamiltonová.“

„Děloha se během těhotenství zvětšuje,“ vysvětlovala jsem, „a těsně po porodu se začne zase zmenšovat. Obvykle to trvá jeden až tři týdny. Obecně lze říct, že čím mladší a zdravější žena, tím se to děje rychleji. Pokud je zvětšení dělohy ještě

zjevné, znamená to, že porodila v období nanejvýš několika týdnů před smrtí.“

„Přáli byste si, aby paní Hamiltonová prohlédla tělo?“ zeptal se Stephen.

Seržantka Tullochová se bleskově podívala na svého šéfa. Ten pohlédl na zápěstí, zkontroloval čas a pohlédl na Gifforda.

„Chystá se nás poctít návštěvou superintendant Harris, aby se ujal velení?“ zeptal se Gifford.

Andy Dunn se zamračil a přikývl. „Je to otázka několika dní,“ řekl.

Samozřejmě, že jsem vůbec netušila, kdo je superintendant Harris, ale usoudila jsem, že to bude velké zvíře z pevniny. Podle toho, jak rychle ke mně inspektor Dunn a seržantka Tullochová přijeli, byli oba místní. Brzy se z nich stanou jen diváci. Vzhledem k tomu, jak vzácně se na ostrovech uděje nějaký zločin, musí to být zvlášť frustrující pocit. Stačil jediný pohled a výraz seržantky Tullochové mě v tom jen utvrdil. U Dunna jsem si tak jistá nebyla. Tvářil se ustaně.

„Nemůže být na škodu dozvědět se víc,“ rozhodl Gifford. „Zvládnete to, Toro?“

Nikdy v životě jsem neměla pocit, že něco zvládnu mihně.

Přikývla jsem. „Samozřejmě. Pojďme na to.“

Oblékli jsme se do operatérských rouch a vydrhli si ruce. Celá pětice, jeden po druhém, nikdo nic neošidil. Navlékli jsme si rukavice, čepce a roušky a následovali Stephena Ren-

neyho do pitevny. Celé to trvalo patnáct minut, ale na mě doléhal neodbytný pocit spěchu; jako bychom museli kvapně dohrát všechny naše hry dřív, než se tu objeví těžké váhy a všechno zarazí.

Mrtvá žena ležela na ocelovém vozíku uprostřed bíle vykachlíčkové místnosti. Lněný rubáš měla čistě rozříznutý, jinak byla nahá. Vypadala jako socha, krásná hnědá socha odlitá z bronzu, který jen ztratil trochu lesku. Ani jsem se nenadála a stála jsem u ženiny hlavy.

Připadalo mi, že musela být hezká, i když je těžké to posoudit. Měla elegantní a jemné rysy, skoro perfektně symetrickou tvář. Ale krása se neměří jen dokonalými křivkami; jde o neopakovatelnou směsici odstínu pleti, jasu a vřelosti, jež dodávají tváři půvab, což mrtvá již postrádala.

Ačkoliv ohledávání mrtvoly bylo součástí mého výcviku, ještě nikdy jsem neviděla oběť vraždy. A i kdybych viděla, myslím, že bych stejně nebyla připravená na řezničinu, kterou jsem měla před sebou.

Doktor Renney vedl břichem řez ve tvaru ypsilonu, aby mohl prozkoumat vnitřní orgány. Břicho bylo teď hrubě zasažené; zůstala na něm jen ošklivě znetvořená rána. V hrudníku zela rána ještě horší, za tu však doktor Renney nenesl žádnou odpovědnost. Mezi prsy, kudy musel do těla proniknout nějaký tupý předmět, měla oběť hluboký, asi pěticentimetrový otvor přibližně oválného tvaru. Snažila jsem se představit si, jakou silou musela být rána zasazena, a s povděkem jsem kvitovala, že nám doktor Renney řekl o propofolu. Od otvoru se táhly roztřepeně okraje vertikálně vedených řezů – jeden dosahoval až nahoru ke krku, druhý dolů téměř k břichu. V důsledku snahy roztáhnout hrudní koš měla žena potrhanou

kůži. Náhle se mi před očima zhmotnil obraz, jak se dovnitř noří ruce zamazané krví a velké rozpraskané klouby zbělé námahou roztahují žebra, dokud pod tlakem neprasknou. Ztěžka jsem polkla.

Pokud jsem mohla soudit, hrudní koš nebyl náležitě uzavřený. Viděla jsem, jakou spoušť způsobilo zranění a bylo naprosto zjevné, že některé orgány uvnitř chybí. Musela jsem souhlasit s Renneym. Srdce vyňaté tímto stylem nemohlo být znovu použitelné.

Místnost se ponořila do ticha. Uvědomila jsem si, že všichni čekají na mne.

„Tady to mám,“ ozval se Renney za mnou. Nesl ocelový talíř a mířil k pitevnímu pultu, který se táhl podél tří stěn. Vykročila jsem za ním. Tullochová zůstala stát po mé levici, Gifford za jejími zády. Slyšela jsem, jak oddychuje. Dunn se držel opodál.

S jistým přemáháním jsem zvedla dělohu. Byla těžší a větší, než by člověk u tak drobné ženy očekával. Položila jsem ji na váhu. Padesát tři gramů. Doktor Renney mi podal pravitko. Změřila jsem maximální délku a šířku. Chirurgický řez byl už proveden, takže jsem dělohu otevřela. Dutina byla poměrně velká a svalová vrstva silnější a definovanější, než bych očekávala u ženy, jež by nebyla skutečně těhotná. Celé mi to trvalo asi tři minuty. Když jsem si byla jistá, obrátila jsem se k Renneymu.

„Ano,“ řekla jsem. „Porodila týden až deset dní před smrtí. Je obtížné určit to přesněji.“

„Udělala byste kvůli mně ještě něco – podívala byste se jí na prsa?“ zeptal se a s potěšením kvitoval, že jsem potvrdila jeho domněnku. Podráždilo mě to, ale námitky jsem si ne-

chala pro sebe. Nakonec to byla jeho práce a přirozeně toužil dělat ji pořádně.

Vrátila jsem se k vozíku. Naše oběť byla štíhlá, ale teď, když jsem věděla, co hledám, dokázala jsem odhalit několik těhotenských tukových záhybů v okolí bránice. Tkáň v břišní krajině vypadala poněkud volnější a prsa vůči drobné postavě zvětšená. Přistoupila jsem blíž a rukama prohmatala pravý prs; levý byl až příliš poškozený. Laktační žlázy byly naběhlé a bradavky zvětšené a na několika místech popraskané.

Přikývla jsem.

„Kojila,“ pronesla jsem a uvědomila si, že se mi třese hlas. Nemohla jsem se nikomu podívat do očí. „Skončili jsme?“

Renney zaváhal. „Víte, zajímalo mě...“ Podíval se na tělo. No jistě, ještě jsem té ženě neprozkoumala vaginu. Bylo mi jasné, co zjistím.

„To bychom snad už měli nechat na někom jiném,“ namítla jsem.

Na okamžik zaváhal. „Je tady ale ještě jedna věc, kterou by měli policisté vidět. Pomůžete mi ji obrátit?“

Gifford zachytil můj pohled. „Udělám to,“ řekl a přistoupil blíž. Popošel k hlavě, vsunul ženě ruce v rukavicích pod ramena. Stephen Renney uchopil mrtvou za boky a počítal. Tři, dva, jedna, teď. Naráz ji nadzdvihli a otočili. Uviděli jsme úzká záda, pihovatá ramena, dlouhé štíhlé nohy a oblé hýždě. Nikdo ani nehlesl. Oba policejní důstojníci přistoupili blíž, a světe, div se, popošla jsem i já.

„Co to sakra je?“ zeptal se Gifford konečně.

Oběť měla do zad vyřezané tři symboly: první mezi lopatkami, druhý v pase a třetí na rozhraní zad a hýždí. Všechny tři znaky byly hranaté, vytvořené pevnými rovnými řezy; dva

byly vertikálně symetrické, třetí nikoliv. První, ten mezi lopatkami, mi připomínal křesťanský symbol ryby:

Druhý – v pase – sestával ze dvou trojúhelníků přivrácených k sobě a dotýkajících se vrcholy; jako když dítě kreslí mašličky na provázku od draka:

Třetí tvořily dvě rovné linie, přičemž delší vedla diagonálně z místa nad pravou kyčelní kostí k žlábkku mezi hýžděmi a druhá ji úhlopříčně přetínala:

Každý symbol měřil v nejdelším místě asi patnáct centimetrů.

„Velice mělká poranění,“ pravil Renney, jediný, který nebyl konsternovaný tím, co vidíme. „Bolestivé, ale neohrožující život. Provedené mimořádně ostrým nožem. Opět mě napadá skalpel.“ Pohlédl na Gifforda. Totéž jsem udělala já. Gifford si stále prohlížel ženina záda.

„Byla naživu?“ zeptala se Tullochová.

Renney přikývl. „Ó ano. Rány trochu krvácely, dokonce měly čas se začít hojit. Myslím, že tak den, dva před smrtí.“

„Což by vysvětlovalo, proč musela být spoutaná,“ řekl Dunn.

Tullochová se podívala na podlahu, pak na strop, ruce zatažené v pěsti.

„Ale co to je?“ zeptal se Gifford.

„Jsou to runy,“ řekla jsem.

Všichni se na mě podívali. Gifford ještě víc přimhouřil beztak již zapadlé oči a natočil hlavu, jako by chtěl říct: *Zopakujte to.*

„Vikinské runy,“ pokračovala jsem ve výkladu. „Máme je ve sklepech našeho domu. Jsou vytesané do kamene. Můj tchán je odhalil. Trochu se vyzná v místní historii.“

„Víte, co znamenají?“ zeptala se Tullochová.

„Nemám ani páru,“ přiznala jsem. „Vím jen, že to je nějaké starověké znakové písmo, které sem přivezli Norové. Na ostrovech ho můžete vidět leckde, když víte, co hledáte.“

„A váš tchán by věděl, co ty znaky znamenají?“ dál vyzvídala Tullochová.

Přikývla jsem. „Pravděpodobně. Dám mu vaše telefonní číslo.“

„Fascinující,“ pronesl Gifford a zdálo se, že od ženy nedokáže odtrhnout oči.

Stáhla jsem si rukavice a jako první opustila místnost. Tullochová mě následovala jako ocásek.

„Co se bude dít dál?“ zeptal se Kenn Gifford, když jsme všichni vyjma Renneyho kráčeli chodbou a mířili z márnice zpět do nemocnice.

„Začneme pročesávat seznamy pohřešovaných,“ odpověděl Dunn. „Pošleme na rozbor lak na nehty, abychom zjistili,

o jaký jde, možná dokonce odhalíme i výrobní sérii a kde ho prodávají. Totéž uděláme se lněným sukmem, do něhož byla zabalená.“

„Spolu s DNA, zubařskými záznamy a s tím, co víme o jejím těhotenství, by nemělo trvat dlouho, než zjistíme, o koho jde,“ řekla Tullochová. „Naštěstí je tady poměrně málo obyvatelstva, které musíme prověřit.“

„Samozřejmě, že by vůbec nemusela pocházet z ostrovů,“ připustil Dunn. „Třeba se staly jen příhodným místem, kam uložit tělo. Možná se nikdy nedozvíme, kdo to byl.“

Sevřel se mi žaludek při pomyšlení, jak je naprosto nepřijatelné, aby to nezjistili. Pro mne celý případ neskončí do chvíle, dokud nebudu vědět, kdo ta žena je a jak se, ztratce, dostala na můj pozemek.

„Při vši úctě, pane, jsem si jistá, že byla místní,“ řekla Tullochová a ve tváři se jí zračilo překvapení. „Proč by někdo cestoval až sem, aby tu pohřbil tělo, když mezi námi a nejbližší pevninou se táhnou kilometry oceánu? Proč by ji prostě nehodil do moře?“

I mně přišlo logické, že kdybych někoho zavraždila, udělala bych to tak, jak říká Tullochová. Shetlandské ostrovy mají pobřeží dlouhé přibližně 1 450 kilometrů, ale plochu jen 1 468 kilometrů čtverečních, což je velice neobvyklý poměr. Na Shetlandách nenajdete místo, odkud by to bylo k pobřeží dál než 8 kilometrů a není nic jednoduššího, než použít člun. Shodit zatížené tělo přes palubu ve vzdálenosti dvou kilometrů od pobřeží je poměrně jednoduché a šance, že ho někdo objeví, je mnohem menší, než když ho pohřbíte na poli.

V tu chvíli se nám s Giffordem současně rozpíply pagery. Krev pro Janet Kennedyovou právě dorazila. Policisté nám

poděkovali, rozloučili se s námi a zamířili na letiště, aby přivítali tým, který sem dorazí z pevniny.

O hodinu později, když všechno proběhlo tak, jak má, jsem byla ve svém lékařském pokoji a pokoušela se posbírat energii na cestu domů. Stála jsem u okna a pozorovala, jak se stmívá, protože od moře se hnala hradba mraků. Dokonce jsem už dokázala rozeznat svůj odraz ve skle. Za normálních okolností se před cestou domů převlékám, ale tentokrát jsem na sobě stále ještě měla chirurgické kalhoty a jedno ze svých přílnavých tílek, které na sále vždycky nosím pod chirurgickým pláštěm.

Mořila mě ostrá, téměř bodavá bolest mezi lopatkami a snažila jsem se dosáhnout na záda, abych si rozmasírovala svaly.

Náhle jsem na ramenou ucítila dvě velké a teplé dlaně. Místo abych leknutím vyletěla z kůže, uvolnila jsem se a svěsila ruce podél těla.

„Zvedněte paže a natáhněte je, jak nejvýš můžete,“ přikázal mi známý hlas. Poslechla jsem. Gifford mi tlačil na ramena a přitom mírně táhl dozadu a dolů. Skoro to bolelo. Vlastně to bolelo hodně. Už už jsem chtěla začít protestovat, jednak kvůli nevhodnosti celé situace, jednak kvůli fyzické bolesti. Nakonec jsem ale mlčela.

„Teď do stran,“ řekl. Protahovala jsem se, jak mě instruoval. Uchopil mě za krk a táhl vzhůru. Chtěla jsem opět něco namítnout, ale zjistila jsem, že ze sebe nevydám ani hlásku. Pak se mnou pootočil doprava a uvolnil stisk.

Obrátila jsem se. Bolest byla pryč, ramena jsem měla naprosto uvolněná a cítila jsem se báječně; jako bych prospala dvanáct hodin.

„Jak jste to udělal?“ Byla jsem bosá a Gifford se tyčil nade mnou. O krok jsem ustoupila, až jsem bolestivě narazila na okenní parapet.

Usmál se. „Jsem doktor. Dáme si něco k pití?“

Cítila jsem, jak červenám. Najednou jsem byla celá nesvá. Podívala jsem se na hodinky: tři čtvrtě na sedm.

„Potřebuji s vámi probrat nějaké záležitosti,“ řekl Gifford, „a několik dalších dnů budu zavalený prací. Kromě toho se mi zdá, že by vám sklenička přišla vhod.“

„To jste se trefil.“ Obula jsem se, nasoukala do kabátu a vydala jsem se za ním. Když jsem zamykala pokoj, uvažovala jsem, jak dokázal otevřít dveře a přejít celou místnost bez koberce, aniž bych ho zaslechla. A jak je možné, že jsem nezahlédla jeho odraz ve skle? Musela jsem být tak ponořená do vlastních myšlenek, že jsem nic nevnímala.

O dvacet minut později jsme našli volný stůl v hospodě ve Weisdaleu. Byl u okna, ale výhled na zátoku nabízel paletu šedi: šedé moře, šedé nebe, šedé kopce. Odvrátila jsem se a místo toho jsem se zadívala na oheň v krbu. Doma v Londýně by už v parcích kvetly kytky, turisté by zaplnili ulice, restauratéři by oprášili zahradní nábytek. Na Shetlandách přichází jaro pozdě a váhavě, jako puberták, který se má vydat do kostela.

„Slyšel jsem, že nepijete,“ řekl Gifford, jen co přede mne

posunul velkou sklenici červeného vína. Posadil se, prohrábl si prsty vlasy – načechral je a odhodil dozadu, aby mu nepadaly do tváře. Pár jich nenuceně smetl z ramen. Nenosal ofinu a česal se stylem, který tu a tam vidíte u mužů, kteří se ani v dospělosti zcela neoprostili od mladické rebelie. Na absolventa Královské akademie mi to připadalo až trapně nevhodné a zajímalo by mě, co se tím snaží dokázat.

„Nepiju,“ odpověděla jsem a pozvedla sklenici. „To neznamená, že nikdy. Ne moc. Ne často.“ Ve skutečnosti jsem pila stejně jako jiní, mnohdy i víc, dokud jsme se s Duncanem nezačali pokoušet o dítě. Tehdy jsem složila slib abstinence a snažila se přesvědčit Duncana, aby udělal to samé. Ale můj zápal postupně ochladl. Člověk si tak snadno řekne, že malá sklenička mu neublíží a pak, dřív než se naděje, se ze sklenice stane půl láhve, a další kompromis je na cestě. Někdy bych si přála, abych tak dobře nevěděla, jak tělo funguje.

„Myslím, že dnes máte docela dobrou omluvu,“ usoudil Gifford. „Četla jste *Ivanhoea* od Waltera Scotta?“

Zavrtěla jsem hlavou. Klasika nikdy nebyla můj šálek čaje. Bojovala jsem s tím, ale definitivně jsem to vzdala po Dickensově *Ponurém domě*, když jsem se připravovala na maturitu z angličtiny. Od té doby jsem se začala zaměřovat spíš na vědu.

Gifford zvedl svou mohutnou sklenici sladové whisky. Alespoň to tak vypadalo, ale co já vím, možná to byl jablečný džus. Když se nedíval a okolnosti to dovolovaly, odvážila jsem se na něj kouknout a prohlédnout si ho. Jeho výrazně oválné tváři dominoval mohutný a dlouhý, ale dokonale rovný a symetrický nos. Měl velká ústa s až příliš úhledně tvarovanými, plnými a jako Amorův luk vykrojenými rty; ně-

kdo by mohl jeho ústa považovat za zženštilá, až na to, že na ženskou tvář by byla moc široká. Ten večer se mu na nich usídlil potutelný úsměv a od nosu ke koutkům se táhly dvě hluboké rýhy. Gifford rozhodně nebyl pohledný chlap podle běžných měřítek a s Duncanem se nemohl srovnávat, ale oba měli cosi společného.

Obrátil se ke mně. „Dost hrozná záležitost, co?“ řekl. „Jste v pořádku?“

Nepochopila jsem, co přesně myslí. „Hmm, máte na mysli objev mrtvoly, vynucenou účast na pitvě, nebo *Ivanhoea*?“ zeptala jsem se.

Hospoda se začínala plnit. Přicházeli většinou muži a vesměs mladí: dělníci z ropných rafinerií, kteří tu žijí bez rodin a hledají společnost nejen na panáka.

Gifford se zasmál. Měl velké zuby, bílé, ale poněkud křivé a s nápadnými řezáky. „Připomínáte mi jednu z postav,“ odpověděl. „Jak jste se tu zabydlela?“

„Dobře, děkuji. Všichni mi pomáhali.“ Nepomáhali, ale nebyla vhodná chvíle, abych si stěžovala. „Film jsem ale viděla.“

„Natočili několik verzí. Ta jachta pluje v hodně mělké vodě.“

Díval se z okna přes mé rameno. Otočila jsem hlavu. Asi desetimetrová jachta typu *Westerly* mířila k pobřeží. Byla přetížená, a pokud nebude lodivod opatrný, prorazí kýl. „Moc tlačí na pilu,“ řekla jsem. „Myslíte tu ženu, kterou hrála Elizabeth Taylorová.“

„To byla Rebeka. Ne. Já měl na mysli tu druhou, lady Rowenu.“

„Aha,“ odpověděla jsem a čekala, až to vysvětlí. Nic ale

nevysvětlil. V zátoce se zatím jachta vyhnula kolizi a širokým obloukem se vrátila do správného kursu. Pak někdo na palubě uvolnil lano a hlavní plachta splaskla. Kosatka se začala třepotat a udržovala loď v pohybu, dokud nám zčeřená voda za zády nenapověděla, že lodivod nastartoval motor. Měl loď plně pod kontrolou a mířil ke kotvišti, ale vyvázl jen tak tak.

„Stává se jim to pořád,“ komentoval situaci Gifford a zdálo se, že ho to těší. „Vítr je žene příliš blízko k západnímu pobřeží.“ Obrátil se zase ke mně. „Musel to být docela silný zážitek.“

„To nepopírám.“

„Už je to za vámi.“

„To řekněte těm zástupům, co mi obracejí pozemek vzhůru nohama.“

Zasmál se a znovu odhalil své výrazné řezáky. Byla jsem z něj hrozně nervózní. Nemohla za to jen jeho výška; i já jsem dost vysoká, a proto jsem vždycky vyhledávala společnost vysokých mužů. Bylo to něco *v něm*. „Musím se tedy opravit. Brzy bude po všem.“ Napil se. „Co vás přimělo, abyste se dala na porodnictví?“

Když jsem později poznala Kenna Gifforda lépe, zjistila jsem, že jeho mozek pracuje dvakrát rychleji, než je tomu u ostatních lidí. V hlavě mu to šrotuje tak, že mění témata rozhovoru s rychlostí kolibříka poletujícího z květu na květ. Také jeho mluva se odvíjí podle téhož vzorce. Později jsem se naučila mu rozumět, ale na téhle první schůzce, a zvláště v napětí, v němž jsem se nacházela, mě to mátlo. Nemohla jsem ani na chvíli polevit v pozornosti. Ačkoliv teď, když o tom zpětně přemýšlím, musím přiznat, že v Kennově přítomnosti jsem nikdy nepolevovala v pozornosti.

„Myslela jsem, že by v tomhle oboru mělo pracovat víc žen,“ řekla jsem a znovu se napila. Pila jsem mnohem rychleji.

„Jak děsně předvídatelné. Nechcete mně snad ještě vtluokát do hlavy klišé, že ženy jsou citlivější a laskavější?“

„Ne, chtěla jsem mluvit o menší aroganci, panovačnosti a vůdcovském komplexu, kterým muži oplývají, i když nikdy osobně neprožijí to, co ženy.“

„Ani vy nemáte dítě. Co vás tak odlišuje?“

Priměla jsem se odložit skleničku. „Dobrá, povím vám, co o tom rozhodlo u mne. Když jsem byla ve třetím ročníku, dostala se mi do ruky knížka od chlápka jménem Tailor nebo Tyler – velkého machra přes porodnictví v jedné z manchesterských nemocnic.“

„Myslím, že vím, koho máte na mysli. Pokračujte.“

„Bylo tam plno žvástů a pitomostí, ale hlavně mě nadzvedlo, jak všechny problémy, s nimiž se během těhotenství musejí ženy vypořádávat, připisoval na vrub jejich ptačích mozečků a neschopnosti postarat se o sebe.“

Gifford se usmíval. „Ano, na podobné téma jsem sám jednou něco napsal.“

Jeho vtípek jsem ignorovala. „Ale ze všeho nejvíc mě dostala pasáž o tom, jak si mají maminky novorozenců omývat prsa před a po kojení.“

To Gifforda zaujalo, takže se naklonil blíž. „A ten problém spočívá...“

„Máte vůbec ponětí, jak je obtížné omývat si prsa?“ Koutkem oka jsem zahlédla, jak se naším směrem otočilo několik tváří. Mluvila jsem hlasitě, což dělám vždycky, když něco kritizuji. „Maminky novorozenců krmí mimina během čtyřiaadvaceti hodin desetkrát a někdy i víckrát. To znamená, že

minimálně dvacetkrát za den se musí do půl těla svléct, naklonit se nad umývadlo s horkou vodou, pečlivě prsa namydlat, zatnout zuby, když je mýdlo začne pálit do popraskaných bradavek, osušit se a znovu obléct. A celou proceduru provádět v situaci, kdy vedle vás vríská dítě hladu. Ten chlap je úplně mimo mísu!“

„To bez debat.“ Gifford se rozhlédl po místnosti. Několik lidí nás poslouchalo.

„Tak jsem si řekla, že tenhle chlap, jakkoliv technicky brilantní, by se neměl kolem stresovaných a zranitelných žen vůbec motat.“

„Naprosto souhlasím. Omývání prsů vyškrtnu z poporodních doporučení.“

„Děkuji vám,“ řekla jsem a chtělo se mi smát.

„Na každého, s kým jsem mluvil, jste udělala ohromný dojem,“ konstatoval a naklonil se ještě blíž.

„Děkuji,“ zopakovala jsem. Byla to pro mne novinka a zároveň dobrá zpráva.

„Bohužel se to příliš brzy pokazilo.“

Úsměv mi zmrzl na rtech. „Jak to myslíte?“

„Takový nález mrtvoly by vykolejil každého. Nechcete si vzít několik dní volna? Navštívit rodiče, třeba?“

Že bych potřebovala volna, mě ani jednou nenapadlo. „Ne, proč bych měla?“

„Jste traumatizovaná. Je to zákonité, i když to zvládáte dobře. Potřebujete tu událost ale zpracovat a překonat.“

„Ano. Taky že to překonám.“

„Jestli o tom potřebujete mluvit, bylo by lepší, kdybyste to ventilovala někde jinde než na ostrovech. Vlastně by bylo lepší, kdybyste o tom nemluvila vůbec.“

„Lepší pro koho?“ zeptala jsem se, ale aspoň jsem pochopila pravý důvod našeho milého hospodského dostavníčka.

Gifford se opřel o opěradlo židle a zavřel oči. Po několik vteřin se nepohnul, dokonce jsem začala uvažovat, jestli neusnul. Jak jsem ho sledovala, jako dominantní prvek jeho tváře se mi přestával jevit nos ve prospěch jeho téměř dokonalých úst. Přistihla jsem se, že uvažuji, jestli nemám natáhnout prst a jemně jím přejet po klenutých liniích rtů.

Pak se napřímil, pohlédl na mě a vzápětí se rozhlédl kolem. Obecenstvo sledující náš rozhovor se už vrátilo k vlastní konverzaci, ale Gifford přesto ztišil hlas.

„Toro, přemýšlejte o tom, co jsme viděli. Tohle není normální vražda. Když vy si budete přát někoho zabít, proříznete mu hrdlo nebo mu na ústa přitisknete polštář. Případně mu brokovnicí vystřelíte mozek z hlavy. Neuděláte mu ale to, co se stalo té ubohé mladé ženě. Řeknu vám, ačkoliv nejsem policajt, že celá záležitost zavání nějakou zvrácenou rituální vraždou.“

„Myslíte nějaký kultovní obřad?“ Vzpomněla jsem si, jak jsem se vysmívala otázkám Dany Tullochové na černou magii.

„Kdo ví? Nepřísluší mi, abych se pouštěl do spekulací. Vzpomínáte si na několik let starý případ týraného dítěte na Orknejských ostrovech?“

Přikývla jsem. „Matně si vzpomínám. Šlo o satanismus nebo něco podobného.“

„Houby satanismus! Žádné důkazy o špatném zacházení ani týrání se nenašly, přesto jsme vtrhli do domů těch rodin a vyrvali rodičům vřískající děti z rukou. Umíte si představit,

jaký dopad to mělo na ostrovany a tamní život? A jaký dopad to stále má? Viděl jsem, co na Bohem zapomenutých ostrovech způsobily klepy a hysterie utržená ze řetězu. Nechci, aby se něco podobného opakovalo tady.“

Zkoprněla jsem. Odstrčila jsem sklenici. „Je to teď opravdu to nejdůležitější?“

Gifford se ke mně naklonil tak blízko, že jsem ucítila alkohol v jeho dechu. „Právě že ano,“ řekl. „Ta žena, kterou doktor Renney tak pečlivě zkoumá, není předmětem našeho zájmu. Ať se stará policie. Andy Dunn není žádný hlupák a seržantka Tullochová je ta nejbystřejší hlavička, kterou jsem za poslední léta u místní policie viděl. Moje starost – a taky vaše – naopak je udržet nemocnici v chodu, postarat se, aby všechno běželo klidně dál a aby se po ostrovech nezačala šířit žádná směšná panika.“

Všimla jsem si, že mu na bradě raší vousy. Většinou byly světlé, ale některé rezavé i šedé. Přiměla jsem se pohlédnout mu znovu do očí, ale dívat se na něj takhle zblízka mi bylo nepříjemné; jeho pohled byl až příliš pronikavý. A oči měl zelené. Tmavě olivově zelené.

„Prožila jste něco otřesného, ale teď to musíte hodit za hlavu. Dokážete to?“

„Ovšem,“ řekla jsem, protože mi nic jiného nezbývalo. Byl to koneckonců můj šéf a vyslovil svůj požadavek jasně. Přesto jsem tušila, že tak snadné to nebude.

Narovnal se a já pocítila úlevu, ačkoliv mi předtím nic špatného neudělal. „Tora,“ řekl. „Neobvyklé. Zní to jako severské jméno, i když nevím, jestli jsem ho už někdy slyšel.“

„Pokřtili mě jako Thoru,“ přiznala jsem, a abych řekla pravdu, bylo to poprvé po dlouhých letech. „Jako tu herečku

Thoru Hirdovou. Když jsem sebrala dost odvahy, vypustila jsem h.“

„Nejpodivnější věc, co jsem kdy viděl,“ pronesl. „Zajímalo by mě, co se stalo s jejím srdcem.“

I já jsem se narovнала. „Nejpodivnější věc, co jsem kdy viděla,“ zamumlala jsem. „Zajímalo by mě, co se stalo s jejím dítětem.“

4

„Toro, co se ti to, sakra, honí hlavou?“

Náš obývací pokoj tonul v ponurém šeru. Slunce to podle všeho pro dnešek už vzdalo, ale Duncan se nenamáhal, aby rozsvítil. Seděl na ošoupané, kůží potažené židli, jednom z našich prvních úlovků, když jsme se těsně po svatbě honili za levnými kousky nábytku po camdenském bleším trhu. Zůstala jsem stát za dveřmi a viděla jsem pouze jeho siluetu, tvář se mu přízračně ztrácela ve tmě.

„Pokoušela ses sama pohřbít koně,“ byla jeho první slova. „Víš, kolik takové zvíře váží? Mohlas přijít o život.“

Už jsem na to myslela. Chvilka nepozornosti, překocení bagr a mohla jsem skončit pod vrstvou rašeliny. A byla bych to já, kdo by dneska ležel na kovovém vozíku a koho by ten starý dobrý doktor Renney vážil, měřil a zkoumal.

„Navíc je to nezákonné,“ dodal.

Ale no tak. I ve Wiltshireu to bylo nezákonné, ale mohlo to Hamiltonovy ženy odradit? Za ty roky jsme s mámou pohřbily desítky koní. Nehodlala jsem se vzdát ani dnes.

„Vrátil ses brzy,“ řekla jsem, abych změnila téma hovoru.

„Volal mi Andy Dunn. Myslel jsem, že bych tu měl být. Vidělaš, jak vypadá pozemek. Prokrista!“

Obrátila jsem se zády k Duncanovi a vydala se do kuchyně. Potěžkala jsem varnou konvici a zapnula ji. Vedle konvice stála láhev whisky z taliskerské palírny. Zdálo se, že hladinka značně klesla. Ale na druhou stranu, právě se přece vracím z hospody, nebo ne? Můžu si dovolit dělat mu kázání?

Pohyb za mými zády mne vylekal. Duncan přišel do kuchyně.

„Promiň,“ řekl a objal mě. „Musel to být trochu šok. Žádná útulná usedlost, jak jsem očekával.“

Náhle se všechno zdálo být mnohem snazší. Duncan bude přeci stát na mé straně. Obrátila jsem se čelem k němu, abych mu mohla ovinout paže kolem pasu a opřít mu hlavu o hrud'. Jeho kůže na krku příjemně hrála a voněla jako papírový pytlík od mouky.

„Zkoušela jsem ti volat,“ ospravedlňovala jsem se nepřesvědčivě.

Sklonil bradu a položil mi ji na temeno. Byl to náš oblíbený postoj, když jsme se objímali. Důvěrný, konejšivý.

„S Jamiem mě to mrzí,“ řekl.

„Tys Jamieho přece nesnášel,“ namítla jsem, tiskla jsem se mu ke krku a říkala si, že na Duncanovi je nejlepší, že je mnohem vyšší než já. (Nejhorší zas bylo, že nosil džíny o dvě čísla menší než já.)

„To není pravda.“

„Ale je. Říkals mu Kůň ze záhrobí.“

„Ale jenom proto, že se mě opakovaně pokoušel připravit o život.“

Zaklonila jsem se, abych se mu podívala do obličeje a už po milionté mě uchvátilo, jak jasně modré má oči. A jak nádherně kontrastují s jeho světlou pletí a ježatými černými vlasy. „O čem to, prosím tě, mluvíš?“

„No tak mě nech chvíli přemýšlet. Vzpomínám si například, jak ho na Hazledown Hillu vylekal nějaký cyklista, on vyletěl, obrátil se o sto osmdesát stupňů a namířil si to přes silnici rovnou před vikářův nový kabriolet. Ty jsi stála na kopci a ječela jsi vysokým hláskem: „Přitáhni ho, přitáhni toho janka!““

„Neměl prostě rád cyklisty.“

„Ani já jsem je pak zrovna nemiloval.“

Zasmála jsem se. Ještě před půlhodinou bych netušila, že toho budu schopná. Nikdo mě nikdy nedokázal tak rychle rozesmát jako Duncan. Zamílovala jsem se do něho ze spousty důvodů: kvůli jeho až příliš širokému úsměvu; kvůli tomu, jak rychle uměl běhat; kvůli tomu, že si ze sebe uměl udělat legraci; kvůli tomu, že ho všichni měli rádi a on měl rád je – ale ze všech nejvíc mě. Jak říkám, existovala spousta důvodů, proč to mezi námi začalo, ale nejvíc mě bavil jeho smysl pro humor.

„A co tenkrát, když jsme brodili Kennet a on se rozhodl vyválet ve vodě?“

„Bylo mu horko.“

„Takže mě pěkně vykoupal v ledový řece. Jo, anebo...“

„Dobře, dobře, měl jsi své důvody.“

Objal mě pevněji. „Přesto je mi to líto.“

„Já vím. Díky.“

Trošku mě odstrčil, aby se mi mohl podívat do očí. Pohladil mě po tváři.

„Jsi v pořádku?“ Teď už nemluvil o Jamiem.

Přikývla jsem. „Myslím, že jo.“

„Chceš o tom mluvit?“

„Myslím, že ne. To, co jí udělali, Duncu... ne, nemůžu.“

Nebyla jsem schopná pokračovat, nedokázala jsem mluvit o tom, co jsem viděla. Tím ale nechci říct, že jsem na to dokázala přestat myslet. Vůbec jsem netušila, jestli se těch myšlenek někdy zbavím.

Ženy jsou v prvních dnech po narození dítěte – a zvláště, jedná-li se o jejich první porod – mimořádně zranitelné, stávají se z nich uzlíčky nervů a fyzické trosky. Jejich těla jsou zesláblá, vržena do zmatku z porodu, a vzedmuté hladiny hormonů si dělají s jejich tělem, co chtějí. Kojí, kdykoliv musejí, a není divu, že jsou brzy unavené. K tomu se vzpamatovávají ze šoku, jak křehký život přivedly na svět a jaké pouto vzniklo.

Existují proto dobré důvody, že se čerstvé matky chovají a vypadají jako zombie, které propuknou v pláč, když jim upadne čepička, a jež se vyrovnávají s myšlenkou, že jejich dosavadní život je pryč a už navždycky to bude jiné. Vzít ženu v tomhle stavu, spoutat ji a vyříznout jí srdce z těla je ten nejbezohlednější čin, který ani nelze popsat slovy a který si umím jen stěží představit.

Duncan mě konejšil a znovu mě k sobě přitiskl. Jen tak jsme tam stáli a mlčeli. Ani nevím, jak dlouho to trvalo. Pak jsem mu proti všem dosavadním zvyklostem zajela prstem na šíji a dotkla se jeho nedávno ostříhaných vlasů, jemných jako hedvábí.

Zachvěl se. Přeci jen jsme se neviděli čtyři dny.

„Policie s tebou bude chtít mluvit,“ řekla jsem a narovnála se. Měla jsem hlad a potřebovala jsem se vykoupat.

Duncan spustil ruce podél těla. „Už se mnou mluvili.“ Zamířil k ledničce a otevřel ji. Sehnul se k ní a koukal dovnitř – spíš s nadějí než očekáváním.

„Kdy?“ zeptala jsem se.

„Všechno jsme vyřídili jen po telefonu,“ řekl. „Dunn říkal, že mu to bude stačit. Pohřbili ji tam skoro určitě dřív, než jsme se sem přistěhovali.“

„Ptali se na předchozí majitele.“

„Jo, já vím. Slíbil jsem, že zítra hodím na stanici všechny dokumenty.“ Duncan se narovnal. V ruce držel talíř s nedojedeným kouskem kuřete. Odnesl si ho ke stolu, položil ho a vrátil se k ledničce. „Toro, musíme se snažit na celou věc zapomenout.“

Během posledních dvou hodin jsem slyšela dvakrát totéž. Mám zapomenout na to, že jsem dnes odpoledne vykopala mrtvolu – bez srdce a bez právě narozeného dítěte – jen kousek za domem.

„Duncu, překopávají celý pozemek. Hledají další těla. Já nevím, jak tobě, ale mně se to nějak nedaří ignorovat.“

Duncan pokýval hlavou jako shovívavý rodič, když je jeho dítě z něčeho přehnaně rozrušené. Připravoval si salát a mně bylo zatěžko sledovat, jakým způsobem porcuje červenou papriku.

„Žádná další těla tu nejsou a zítra odpoledne s tím budou hotovi.“

„Jak si tím mohou být tak jistí?“

„Mají instrumenty, které to odhalí. Neptej se mě, jak přesně fungují. Pravděpodobně tomu rozumíš líp než já. Podle všeho zahnívající tělo vydává teplo a ty jejich věcičky to umějí rozpoznat. Něco jako detektory kovů.“

Kromě těl pohřbených do rašeliny. Ta se nerozkládají.
„Myslela jsem, že musí překopat celý pozemek.“

„Podle všeho ne. Zázraky moderní technologie. Už to předběžně prošli a nic nenašli. Ani mrtvého králíka. Zítřka jen pro jistotu zopakují a pak odsud vypadnou. Chceš něco k pití?“

Natočila jsem džbán vody z kohoutku a hodila do něj led z mrazáku. Jedna z výhod života na Shetlandách spočívá v úspore útrat za balenou vodu. Jo, a taky zdejší uzení lososi nejsou k zahození. Přesto jsem ještě trochu bojovala.

„Podle toho, co říkala seržantka Tullochová, to na mě dělalo dojem, že se tu nějaký čas zdrží.“

„No ano, ale jen tak mezi námi, seržantka Tullochová na mě dělá dojem trochu příliš horlivé osoby. Chce se hlavně blýsknout a nekouká se přitom napravo nalevo.“

Tenhle dojem na mě ale Dana Tullochová nedělala. Přišla mi spíš jako někdo, kdo hraje se zakrytými kartami.

„Zdá se mi, že jste po jednom telefonátu s Dunnem navázali docela kamarádské vztahy.“

„Hm, známe se už z dřívějšíka.“

Mělo mě to napadnout. Cítila jsem se trochu podvedená, že by Duncan, který v celé věci nehrál žádnou roli, měl dostat víc informací než já jenom proto, že je místní rodák.

Posadili jsme se. Namazala jsem pár krajíčků chleba máslem. Duncan se ládoval studeným kuřetem. V některých místech bylo maso stále ještě růžové a na okrajích se vysrážel rosol. Při pohledu na jídlo jsem znovu pocítila nevolnost, s níž jsem bojovala na pitevně. No bezva, po téměř patnácti letech studia a lékařské praxe se ze mě stane takováhle citlivka. Nasoukala jsem do sebe alespoň trochu salátu a kousek sýra.

„Byli tady novináři, když jsi přijel domů?“ zeptala jsem se. Duševně jsem se připravovala, že budu muset odolávat dotěrným otázkám tisku, ale příjemně mě překvapilo, že když jsem se vracela já, kromě několika hlídkujících policistů bylo všude jako po vymření.

Duncan zavrtěl hlavou. „Ne. Dunn se snaží udržet všechno pod pokličkou. Zjevně ho k tomu tlačí jeho nadřízený. Myslí si asi, že by to mohlo vrhnout stín na právě začínající letní turistickou sezónu.“

„Proboha, už je to tu zas! Totéž jsem před chvílí slyšela od Gifforda. Bylo by to špatné pro pověst nemocnice. Připadá mi, že byste si všichni měli urovnat žebříček hodnot. Tohle není Lidová republika Shetlandy. Jste součástí civilizovaného světa.“

Duncan přestal jíst. Díval se na mě, ale zdálo se, že mě vůbec neposlouchá.

„Co je?“ zeptala jsem se.

„Gifford,“ odpověděl. Pohled mu potemněl.

„Můj nový šéf. Vrátil se. Dneska jsem ho viděla poprvé.“ Nezdálo se, že by bylo nejvhodnější, abych mu vyprávěla, že jsme byli v hospodě.

Duncan vstal, vylil sklenici pramenité shetlandské vody z kohoutku do dřezu a místo ní si nalil na dva prsty čisté whisky Talisker. Napil se, podíval se z okna a pak na mě.

„Nijak mi nepomůže, když si budu domýšlet, že je něco v nepořádku,“ řekla jsem.

Duncan neodpověděl.

„Měla bych něco vědět?“ zkusila jsem to znovu.

Duncan zamumlal něco, co znělo jako řada sprostých slov a „měla bys vědět“. Na rozdíl ode mne Duncan běžně

moc neklel. Za těchto okolností jsem vzplála nesmírnou a až škodolibou zvědavostí.

Otočil se. „Jdu se vykoupat,“ pronesl a odkráčel.

Rozhodla jsem se deset minut počkat, než se za ním vydám. Mezitím jsem zamířila do obývacího pokoje, kde jsme měli knihovnu, i když s poněkud řídkým obsahem. Opravdu nejsem velká čtenářka. Duncan na setkání vykládal všem, kdo byli ochotní naslouchat, že nečtu nic od nikoho, kdo se nejmenuje Francis (vyberte si, jestli Dick, nebo Claire). Duncan čte přeci jen o malinko víc, ale klasika ho také moc nebere. Nicméně zdědil obsah dědečkovy knihovny a v ní bylo i několik svazků Dickense, Trollopa, Austenové a Hawthorna, u nás zastrčených na nejhořejší polici. Podívala jsem se pečlivěji. Nic od Waltera Scotta.

Zapnula jsem tedy televizi, kde zrovna začínaly noční zprávy. Jestliže jsem čekala, že se tam uvidím, byla jsem zklamaná. Jako poslední se zprávami mihl dvacetivteřinový šot, že se několik kilometrů od Lerwicku našlo v rašeliništi mrtvé tělo. Místo nálezů nebylo přesně označené a nikde jsem ani nezahlédla náš dům. Místo toho se v záběru objevil inspektor Andy Dunn stojící před policejní stanicí v Lerwicku. Ačkoliv používal slova, neřekl vůbec nic. Svůj proslov zakončil spekulací na téma možného archeologického nálezů – usoudila jsem, že reportéři natočili rozhovor ještě před naším setkáním se Stephenem Renneyem. Šlo o na první pohled zřejmý pokus zahrát věc do autu, ale podle mne moc dobře věděl, co dělá.

Když jsem usoudila, že jsem Duncanovi poskytla už dost času, vydala jsem se nahoru. Ležel ve vaně, oči zavřené. Napustil si tolik vody, že přetékala do přepadového otvoru. Ze

zkušenosti jsem věděla, že voda má skoro 40 stupňů. Nikdy jsme se s Duncanem nekoupávali spolu. Asi před rokem mě napadlo – ještě než absolvoval testy na množství spermií – jestli nemůže být jeho zvyk koupat se v tak horké vodě příčinou našeho neúspěchu. Účinek horké vody na spermie je dobře známý. Navrhovala jsem mu, jestli by si nechtěl pět minut denně máchat varlata v ledové vodě. Zpříma se mi podíval do očí a zeptal se: „Jak?“ Stále o tom přemýšlím. Možná jednou vynaleznu zařízení na pohodlné máchání mužských genitálií ve studené vodě. Plodnost Západoevropanů prudce stoupne a já se dočkám satisfakce.

Opřela jsem se o umývadlo. Duncan se ani nehnul, nedal nijak najevo, že o mně ví.

„Je ti přece jasné, že nemůžeš skončit takhle v půli věty, ne? Musím s tím chlapem pracovat. Dokonce se od nás pravděpodobně očekává, že půjdeme s ním a jeho ženou někdy v blízké budoucnosti na večeri.“

„Gifford není ženatý.“

Pocítila jsem zvláštní směsici úlevy a úleku. Nevyznělo to snad, že bych o to stála? A pokud ano, vycítil to Duncan?

„Tak o co jde?“ zkusila jsem to znovu.

Duncan otevřel oči, ale nedíval se na mne. „Chodili jsme spolu do školy. Neměl jsem ho rád. Ta antipatie byla vzájemná.“

„On je taky z Unstu?“

Duncan zavrtěl hlavou. „Ne, mluvím o střední škole.“ To už bylo pochopitelnější. Na Shetlandách chodí všechny děti ze vzdálenějších ostrovů do jedné střední školy v Lerwicku. Buď tam dojíždějí, nebo bydlí přes týden u příbuzných.

„A to je všechno?“ zeptala jsem se.

Duncan se posadil. Podíval se na mne a kývl. „Nevlezeš si ke mně?“

Naklonila jsem se nad vanu, ponořila jsem ruku do vody a rychle ji zas vytáhla. „Ne.“

Duncan vzal do ruky houbu a podal mi ji. Vypadalo to jako nevyřčená výzva. Když ji přijmu, budeme se milovat. Když ne, bude to brát, jako že jsem ho odmítla a několik následujících dní budu kolem něj muset chodit po špičkách. Měla jsem vteřinu na rozmyšlenou. Menstruace se má dostavit každým dnem, ale člověk nikdy neví. Za pokus to stálo. Vzala jsem si od něj houbu. Duncan se nahrbil a nastavil hezká pevná záda.

„Ocenil bych, kdyby byla má služtička nahá,“ řekl.

Jednou rukou jsem mu začala drhnout záda. Druhou jsem si rozepínala knoflíčky u košile.

5

Když jsme se s Duncanem pomilovali, usnula jsem hlubokým spánkem. Náhle mě však něco probudilo. Ležela jsem v pološeré ložnici a slyšela, jak Duncan vedle mne pravidelně oddychuje. Jinak všude panovalo ticho. Přesto jsem něco slyšela. Člověk se neprobudí z hlubokého spánku jen tak pro nic za nic. Špicovala jsem uši. Nic.

Podívala jsem se na hodiny: čtvrt na čtyři. Tma byla stejná, jako je na Shetlandách po celé léto, tedy nic moc. Rozeznávala jsem všechny předměty v ložnici: třešňový nábytek, fialové rolety, samostatně stojící zrcadlo, oblečení přehozené přes opěradlo židle. Kolem rolet prosvítalo bledé světlo jako při rozbřesku.

Vstala jsem. Rytmus Duncanova oddychování se změnil a já zůstala bez hnutí stát. Po několika vteřinách jsem se vydala k oknu. Zlehýnka, abych neudělala hluk, jsem vytáhla roletu.

Zažila jsem na Shetlandách už jasnější noci. Vypadalo to, že pořád jemně prší, ale rozeznávala jsem všechno: bílý poli-

cejní stan; červeno-bílou policejní pásku; stádo ovcí na sousední pastvině; osamělý smrk tyčící se na kusu pozemku, kterému jsme říkali zahrada; Charlese a Henryho, čilé jako ve dne, nosy natažené přes ohradu, jako to dělávají, když někoho zmerčí na vedlejším pozemku. Koně jsou přátelská a zvědavá stvoření. Když spatří někoho nablízku, spěchají k němu, div se nepřetrhnou, aby si ho prohlédli. Na koho se dívali teď?

Pak jsem zahlédla světlo.

Objevilo se v policejním stanu, za bílou plátěnou stěnou se míhalo slabé světélko. Pohybovalo se rychle sem a tam, pak zhaslo. A znovu. Světlo, pohyb, bliknutí.

Něco se dotklo mého nahého boku. Pak se ke mně ze zadu přitisklo teplé tělo. Duncan mi nadzdvihl vlasy, shrnul je k rameni a sklonil se, aby mě políbil na krk.

„Někdo tam je,“ řekla jsem. Duncan mě objal v pase, jeho ruce se sunuly výš.

„Kde?“ zeptal se a přitiskl mi rty za ucho.

„Ve stanu. Svítí tam baterka. Tamhle.“

„Nic tam nevidím,“ řekl a jeho ruce mi doputovaly na ňadra.

„No to dá rozum, když se nedíváš.“ Chytla jsem ho za ruce a opřela mu je o okenní parapet.

„To bude někdo od policie,“ řekl. „Dunn říkal, že tu někoho nechají přes noc.“

„To doufám.“

Stáli jsme u okna, dívali se do tmy a čekali, ale světlo se už znovu neobjevilo.

„Zranili ji nějak?“ zeptal se Duncan po pár minutách tak potichu, že jsem ho sotva slyšela.

Překvapeně jsem se otočila a pohlédla mu zpříma do očí. „Vyřízli jí srdce.“

Duncan zbledl. Ucouvl, ruce spustil podél těla. V tu chvíli jsem litovala, že jsem mu to naservírovala tak surově. „Dunn ti to neřekl? Promiň...“ začala jsem se omlouvat.

Prerušil mě syknutím. „To je v pořádku. Byli... byl... k ní krutý?“

„Ne,“ řekla jsem a vybavilo se mi všechno, co nám doktor Renney pověděl o jahodách a anestetiku. „To je na tom to nejdivnější. On... oni... oni ji nakrmili, dali jí lék proti bolesti. Téměř to vypadá, jako by o ni... pečovali.“ Taky že o ni pečovali. Samozřejmě až do chvíle, kdy ji svázali a vyřezali jí do kůže starogermánské znaky. Jaký to mělo smysl? Zavřela jsem víčka, ten obraz jsem však měla pořád před očima.

Duncan si promnul dlaněmi tvář. „Prokrista, takový zvěrstvo.“

Nebylo k tomu co dodat, tak jsem mlčela. Ani Duncanovi ani mně se nechtělo zpátky do postele. Za chvíli mi ale začalo být chladno. Zavřela jsem oči a opřela se o Duncana. Hledala jsem spíš teplo než intimní dotek, přesto mě objal. Rukama mi sjížděl po těle až k bokům, pak ale přestal. „Tor, uvažovalas někdy o adopci?“ zeptal se.

Rázem jsem se probrala. „Myslíš adopci dítěte?“ zeptala jsem se.

Štípl mě do hýždě. „Ne, mrože. Samozřejmě, že mám na mysli dítě.“

Úplně mě tím zaskočil. O adopci jsem doteď neuvažovala, nemyslela jsem si totiž, že už jsme se dostali do takové situace. Ještě máme před sebou spousty příležitostí. K adopci se člověk přeci uchyluje až jako k poslední šanci, ne?